

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXIV Kaina 25 c.

PIRMADIENIS — MONDAY, BIRŽELIS — JUNE 2, 1980

NR. 128

LKB KRONIKA NR. 40

KOVA UŽ TIKĖJIMO LAISVĘ

1979 m. balandžio 20 d. mirė Daugailių bažnytinio komiteto pirmininkas Juozas Tarulis iš Mikalajūnų kaimo, sulaukęs beveik 80 m. amžiaus.

1979 m. balandžio 30 d. apylinkės pirmininkė A. Stankevičienė telefonu pasiteiravo klebono kun. Petro Baltuškos, ar jau yra išrinktas naujas bažnytinio komiteto pirmininkas. Jai buvo atsakyta, kad dar nėra, bet šis klausimas greitu laiku bus išspręstas. Ji dar pasidomėjo, kas yra tas kandidatas į pirmininko pareigas? Klebonas atsakė:

— Aš pats.
— Jūs galite būti pirmininku, — nusigando pirmininkė.
— Kodėl? — ramiai paklausė kun. P. Baltuška.

— Jūs kulto tarnas.
— Ne. Aš ne kulto tarnas, bet kunigas. Tai žymiai daugiau, kaip kulto tarnas. Prašome nemaišyti sąvokų. Ar jūs einančią apylinkės pirmininkės pareigas, kas nors vadina apylinkės tarnaitę, ar sako: "Buvau apylinkėje, bet apylinkės tarnaitės neadau". Ar gydytoją kas nors vadiną ligonių tarnu, ar kiaušius šėrėja yra kiaušiu tarnaitė? Ar rajono pirmininką vadina rajono tarnu? Ne.

— Tai aš čia nežinau. Tarkis su rajono pirmininko pavaduotoju Labanasku. Jeigu jis jus patvirtins...

— Kol jis man nieko nesakys ir aš jam nieko nesakysiu, nes

čia yra bažnyčios vidaus reikalas, — paaiškino klebonas.

1979 m. gegužės 6 d. sekmdienį pamaldų metu buvo paskelbta, kad po pamaldų susirinkusių bažnytinio komiteto narių aptarti kai kurių bažnytinio reikalų. Susirinko visos komitetas, viso 21 žmogus. Susirinkimas apsvairstė pirmininko pareigų perėmimo klausimą ir kitų narių pareigas ir surašė tokio turinio protokolą:

"Mes, žemiau pasirašę Daugailių bažnyčios Romos katalikų religinės bendruomenės nariai, 1979 m. gegužės 6 d. visuotiniame susirinkime išrinkome bažnytinio komiteto vykdomąjį organą:

1. Pirmininkas — Baltuška Petras, Rapolo.

2. Sekretorius — Lumbė Zenonas, Juozo.

3. Kasininkas — Seibutis Vincas, Vinco..."

Komiteto narių akivaizdoje klebonas perėmė bažnytinio komiteto pirmininko pareigas, remdamasis Bažnyčios kanonų teisės 1183 § 1, kur sakoma: "Jei kas nors, ar tai būtų dvasininkas, ar pasaulietis, įtrauktas į bažnytinio turto valdymą, jie visi kartu su vietos klebonu, apie kurį kalbama kan 1182, arba jo pareigas einančių kunigų, jam pirmininkaujant, sudaro Bažnyčios Palaikymo tarybą".

(Bus daugiau)

DAR APIE POPIEŽIAUS KELIONĘ AFRIKOJE

(Tęsinys)

Tarp didžiųjų moralinių vertybių, kurios yra išsiskiriančios afrikiško žmogaus samone, Sv. Tėvas pirmiausia suminėjo pagarbą žmogaus asmens orumui, afrikiško žmogaus santykį su Dievu Kūrėju, stiprų bendruomeninį polinkį atsirosi grupėje ir šeimoje, įgimtą polinkį bendrauti su kitais, gyvenimo džiaugsmą, naujai gimstančios gyvybės džiaugsmą sutikimą.

Atskleidama šias vertybes Kristus Evangelijos šviesoje, — pažymėjo popiežius, — Bažnyčia su pirmu pasitikėjimu žvelgia į Afrikos žemyno tautų ateitį.

Vertindamas Afrikos tautų politinę nepriklausomybę, popiežius tarp kita ko kalbėjo: "Visos Afrikos tautos tik su mažomis išimtimis prisima pilną politinę atsakomybę už savo likimą. Aš sveikinu ypač Zimbabvę, kuri yra paskutinė Afrikoje gimusi laisva valstybė. Bet iš kitos pusės, negalima užmerkti akių prieš faktą, kad šių tautų nepriklausomybė dar gresia daugelis pavojų... Politinė nepriklausomybė turi sustiprinti pilną ekonominę ir ideologinę nepriklausomybę. Iš Aukščiosios Voltos sostinės Uagadougou Jonas Paulius II pasiekė Dramblio Kaulo Krantą, to sostinę Abidjaną, kur šventajam Tėvui, kaip paprastai, pasiūlyta didžiulė žmonių minia su respublikos prezidentu Houphouët Boigny priėmimoje. Jūs tvirtinate, kad baigti savo kelionę Afrikoje žemėje, pažymėjimo Popiežius, kreipdamasis į jį pasitikėjus žmones. Aš džiaugiuosi jūsų atsietais laimėjimais įvairiose gyvenimo srityse, jūsų pasiryžimu toliau tęsti pradėtą darbą, siekiant

Išgelbėjo kubiečius

Key West. — Pakrančių Saugos laivas išgelbėjo apie 200 kubiečių pabėgėlių, kurie iš Kubos atplaukė perkrautame žvejų laive, kurio dugnas prakiūro ir sugedo motorai. Amerikos krantus jau pasiekė apie 90.000 naujų ateivių. Kai kurie, uždaryti pereinamoje stovykloje, laukia dokumentų išdavimo ir nerimauja.

Imigracijos departamentas tvirtina, kad kubiečiai jau nėra vien Floridos problema, bet visos Amerikos. Stovyklos baigia prisipildyti, valdininkai nespėja ateivių skyriniguoti, kai kur pabėgėliai protestuoja, skelbia bado streikus, bėga iš stovyklų.

— Pietų Afrika paskelbė, jog Namibijos sukilėlių gauja neteko 82 vyrų susikirtime su P. Afrikos daliniu. Rasti dideli ginklų sandėliai.

Istorinis valstybės galvų susitikimas: Kinijos premjeras ir komunistų partijos pirmininkas Hua Guofeng pakelia taurę su Japonijos imperatoriumi Hirohito. Banketo kalboje premjeras Hua ragino Japoniją padėti suardyti agresorių ekspansijos planus.

Sovietų gyventojų surašymo duomenys

SSRS Centrinei statistikos Administracijai paskelbus gyventojų surašymo duomenis, galima susidaryti tikslesnį vaizdą apie nerusų tautų pastangas išsaugoti savo tautinį pobūdį ir atsisipirti rusifikacijos grėsmė.

Pagal oficialius duomenis, 1979 metais 80 proc. Lietuvos gyventojų buvo lietuviai — palyginus su 80.1 proc. 1970 metais. Išeina, kad lietuvių nuosimtis tėvynėje beveik nepasikeitė. Iš viso, Lietuvoje 1979 m. buvo 3,392,000 gyventojų (iš jų 2,712,000 lietuvių). Lietuvių natūralus prieauglis Lietuvoje gausnis, negu rusų, gudų, ar ukrainiečių, kurių padaugėjo „imigracijos“ dėka. Rusų skaičius paaugo nuo 268,000 1970 metais iki 303,000 1979 metais. Žydų per tą laiką sumažėjo aštuoniais tūkstančiais. Smarkiai padidėjo lietuvių skaičius, kurie laiko rusų kalbą savo „antrąja kalba“: nuo 35.9 proc. 1979 m. iki 52.1 proc. 1979 m. Už Lietuvos ribų Sovietų Sąjungoje 1979 m. buvo 139,000 lietuvių.

Kaimyninėje Latvijoje padėtis rimtesnė. Latvių nuosimtis sumažėjo nuo 56.8 proc. 1970 m. iki 53.7 proc. 1979 m. Dar labiau aliaurmuoja faktas, kad tarp 1970 m. ir 1979 m. priaugo tik 2,000 latvių, t.y. 250 kasmet. Per tą laikotarpį rusų skaičius Latvijoje pasiekė 116,000 — dabar jų Latvijoje jau 821,000. Netrukus latviai gali tapti mažuma savo tėvynėje.

Kritikuoja bandymą gelbėti įkaitus

Washingtonas. — Gynybos departamentas paneigė spaudoje pasirodžiusią žinią apie slapto raportą, kuris liečia nepavykusį kariuomenės bandymą išgelbėti Irane kalinamus amerikiečius. Raporte kritikuoja helikopterų priežiūros protedūra, pilotų neparuošimas skraidyti blogo oro sąlygose, kritikuojamos ir kariuomenės oro biuro klaidos. Aviacijos oro tarnyba pranašavusi puikų orą, tačiau Irane helikopterų pilotai sutikę miglas ir smėlio audras.

Teherano radijas paskelbė, jog prie Irako sienos buvo nušauta 20 Irako karių. Irano teritoriją apšaudžiusi Irako artilerija.

Sen. Kennedy puola prezidentą Carterį

San Francisco. — Besiruodamas antradienio pirminiams rinkimams Kalifornijoje, sen. Edward Kennedy pasakė pikta kalbą San Francisco auditorijai. Jis pavadino prezidentą Carterį „Ronaldą Reagano kopija“. Demokratai partija neturėtų nominuoti kandidato, kuris elgiasi, kaip respublikonas. Prezidentas nutaręs kovoti su infliacija, sukeldamas dirbtiną recesiją, pasakė Kennedy. Amerika greičiausiai balsuos už Reaganą, jei demokratų kandidatu taptų Carteris. „Kodėl jie turėtų balsuoti už Reagano kopiją, jei jie gali balsuoti už tikrą Reaganą?“

Europa ruošia Palestinos planą

Washingtonas. — Prancūzijos užsienio reikalų ministeris Jean Francois Ponceat pasakė, kad Europos šalys greit pasiūlys savo Viduriniųjų Rytų taikos planą. Camp David taikos sutarties įsigaliojimo, nejudant pirmyn. Arabai laukia iš Europos iniciatyvos. Europiečiai mano, kad reikia garantuoti Izraelio saugumą, tačiau kartu reikia atsižvelgti ir į palestiniečių apsisprendimo teises, pasakė ministras.

Valstybės departamentas patvirtino, kad sekretorius Muskie bandė įtikinti prancūzų ministrą, kad jis nekenktų Camp David sutarties procesui, palaikytų, kol palestiniečių auto-

TRUMPAI IŠ VISUR

— Japonijos premjeras Ohira, 69 m., pradėjo rinkiminę kampaniją, nes artėja parlamento rinkimai. Pervargusį premjerą teko nuvežti į Tokijo ligoninę, kur gydytojai įsakė jam sumažinti darbo našumą ir pailsėti.

— Norvegijos Nobelio Taikos premijos komiteto direktorius, klausinėjamas reporterių, pripažino, kad tarp kandidatų, pasiūlytų gauti šių metų premiją, yra: prezidentas Carteris, Ispanijos karalius Juan Carlos ir popiežius Jonas Paulius II-sis. Laimėtojas bus paskelbtas spalio mėn.

— Boliviją iki rinkimų valdo laikinosios prezidentės Lidijos Gueiler vyriausybė, kuri jau paskelbė naujus rinkimus. Bolivijos kariuomenėje įvesta pavojaus padėtis, nes kai kurie generolai planuoja pagrobti valdžią dar prieš rinkimus. Protestuodamas prieš karininkų samokslus, bado streiką paskelbė kandidatas į prezidentus Siles Suazo.

— Geologai, stebėdami St. Helen ugniakalį, pastebėjo kalno kraterioje susidariusias atvėstančios lavos „lūbas“, kurios kyla aukštyn. Gali įvykti, kad kalnas vėl gaus apskritą, smailą viršūnę, kuri dinga gegužės 18 d. sprogime, kuris kalną „sutrupins“.

— Australijos vyriausybei rekomendavus, Amerika gali atšaukti draudimą importuoti iš Australijos kengūras, jų odos produktus. Manoma, kad Australijoje kengūrų priviso iki 32 milijonų.

— Japonijos teismas skyrė amerikiečiui, atvykusiam iš Havajų, 6 mėn. bausmę už japonų žvejų tinklų suplaustymą. Japonų žvejams pradėjus gaudyti ir žudyti delfinus, amerikietis bandė juos gelbėti ir paleido apie 300.

— Švedijos parlamentas, svarstydamas išlaidų gynybai mažinimo klausimą, lygiomis pasidalijo balsais ir sprendimas padarytas opozicijos naudai, metant burtus. Koalicinė Švedijos vyriausybė parlamente tu ri vieno atstovo persvarą. Vienas narys, nuvežęs vaiką į mokyklą, pavėlavo ir balsavimą ir jį nulėmė burtai.

nomijos derybos ims duoti vaisių.

RINKIMŲ KAMPANIJA SUSKALDĖ DEMOKRATUS

Reaganas gali tapti prezidentu

Clevelandas. — Senatorius Edward Kennedy, kalbėdamas Clevelande, dar kartą pasiūlė prezidentui Carteriui dalyvauti su juo debatuose vidaus ir užsienio politikos klausimais. Senatorius reikalavo, kad prezidentas Carteris leistų laisvai balsuoti demokratų konvencijoje rugpjūčio mėnesį visiems savo delegatams. Senatorius padarysias taip pat, kad visi delegatai galėtų pasirinkti kandidatą, kuris jiems geriausiai patinka, pagal savo sąžinę.

Sen. Kennedy pasakė, kad jis reikalauja debatų pačioje konvencijoje prieš balsavimą. Kennedžio kampanija pagrįsta viltimi, kad delegatai, parinkti pirmiūose rinkimuose, nėra susisąjėję prezidentu Carteriu ir juos galima iš jo atimti. Todėl jis ir tęsia kovą su Carteriu iki paskutinių dienų. Jei jis pralaimės bandytų suvienyti suskaldytą demokratų partiją, šaukdamas konvencijoje demokratų „susiburti po partijos vėliava“, šitoks jo gestas būtų bereikšmis, žala partijai jau padaryta.

Antradienį, birželio 3 d., pirminiai balsavimai įvyks: Kalifornijoje, Ohio, New Jersey, Vak. Virginijoje, Naujoje Meksikoje, Rhode Island, Pietinėje Dakotoje ir Montanoje.

United Press International apskaičiavime praėjusį ketvirtadienį prezidentas Carteris jau turėjo 1,634 demokratų konvencijos delegatus, tvirtai pažadėjusius balsuoti už jį. Konvencijoje laimėti nominavimą prezidentui reikia 1,666 balsų, taigi, jei jis ir labai blogai pasirodytų antradienio balsavimuose, jo nominavimas garantuotas.

Po ilgesnės pertraukos, kurią sen. Kennedy pavadino sėdėjimu „rožių darželyje“, prezidentas Carteris pasirodė rinkimų kampanijoje, atvykdamas į Clevelandą ir Columbus, Ohio. Anksčiau kampaniją daugiausia vedė viceprezidentas Mondale ir prezidento žmona. Prezidento pasirodymas Ohio valstijoje buvo daugiau skirtas kovai prieš respublikonų kandidatą Ronaldą Reaganą, negu prieš sen. Kennedy.

„Los Angeles Times“ kolumnistas Tom Braden, pasikalbėjęs su keliais žiniais demokratų senatoriais, kurių pavadžių jis žadėjo neskelbti, rašė, jog daug demokratų privižo, kad lapkričio mėn. rinkimus laimės Reaganas. Senatoriai žada kietai kovoti už demokratų prezidento išrinkimą, tačiau sako, jog „reikia žiūrėti faktams į akis“. Sen. Kennedžio įsitikinimas, kad konvencijoje jis gali nugalėti prezidentą, sen.

Bostono sukaktis

Bostonas. — Apie du milijonai žmonių penktadienį stebėjo Bostono uoste 70 būrinų laivų, iš viso pasaulio suplaukusių, paradą. Juo buvo pradėtas Bostono miesto įsteigimo 350 metų sukakties minėjimas. Svarbiausios minėjimo iškilės bus rugsėjo 21 d., kada 1630 metais iš laivų išlipa pirmieji kolonistai.

natorių laikomas nepagrįsta svajone. Demokratų partijos kandidatas bus Carteris, tačiau jis vadovaus suskaldytai partijai. Reaganas jau pirmiūose rinkimuose parodė, kad už jį balsuoja nemažai nusivylusių demokratų, kurie sako „Blogiau negali būti“.

Prezidentui daug pakenkė infliacija, ekonominis atoslūgis, nedarbas ir nepasisekimai užsienio politikoje. Jei iki rinkimų Irano laikomi įkaitai ir bus paleisti, jų klausimo nagrinėjimas tikriausiai nesibaigs ir kenks administracijai.

Kai kurie vidaus politikos komentatoriai lygina prez. Carterio dabartinę padėtį su prez. Hooverio viltimis būti perrikntu. Partijos suskaldymas primena ir 1968 m. rinkimus, kada prezidentas Johnsonas nutarė nebekandidatuoti, o kandidatų tapo viceprezidentas Hubert Humphrey, kurio nerėmė partijos liberalinis sparnas, išėjęs su sen. Eugene McCarthy. To skilimo rezultate rinkimus laimėjo Richard Nixon ir Spiro Agnew.

Popiežius lanko Prancūziją

Paryžius. — Penktadienį popiežius Jonas Paulius II-sis atvyko aplankyti Prancūzijos. Ruošdamasis šiai kelionei, popiežius pasakė audiencijoje su prancūzais kunigais, kad jis nevažiūs į Prancūziją kaip inspektorius, lankąs savo dalinius, bet kaip tėvas, kuris nori atnaujinti pažintį su savo valkais.

Paskutinis katalikų Bažnyčios popiežius, buvęs Prancūzijoje, buvo popiežius Pijus VII-sis, kurį 1804 m. buvo pagrobęs Napoleonas ir laikė įkaitu Fontainebleau.

Popiežių šioje kelionėje lydi vyskupas Povilas Marcinkus iš Ciero, Ill., kuris rūpinasis popiežiaus saugumu. Sekmdienį buvo laukiama didelės minios Le Bourget aerodrome, kur šv. Mišiose turėjo su popiežiumi dalyvauti 140 Prancūzijos vyskupų ir 1,500 kunigų. Specialus popiežiaus susitikimas numatytas su Prancūzijos lenkų kolonija. Popiežius pažadėjo pasimatyti ir su prancūzų komunistų partijos vadu Georges Marchais.

Prancūzijos spauda neslepia, kad dabartinis popiežius prancūzams mažiau patinka už seniai buvusius. Popiežius Jonas XXIII-sis gerai pažino Prancūziją, nes buvo čia Vatikano nuncijumi. Popiežius Paulius VI-sis buvo žinomas „frankofilas“, nuolat skaitęs prancūzų knygas ir spaudą. Prancūzams labiausiai nepatiko, kad naujasis popiežius, lankydams Jungtines Tautas pernai spalio mėnesį, pasakė kalbą ne diplomatiškai prancūzų kalba, bet — anglų.

KALENDORIUS

Birželio 2 d.: Marcelinas, Blandina, Ažuolas, Auksulė. Birželio 3 d.: Karolis L., Oliava, Tautkantas, Develta. Saulė teka 5:19, leidžiasi 8:18.

ORAS

Saulėta, temperatūra dieną 80 L, naktį 60 L.

LIETUVIAI CALIFORNIJOJE

"VIVA EUROPA" I SAN FRANCISCO IR ATGAL

Los Angeles lietuvių jaunimo grupė, kurios vadovė ir režisėrė D. Barauskaitė, po didelį pasisekimą turėjusio pakartotino sceninio pastatymo Šv. Kazimiero par. salėje, buvo pakviesta į San Francisco. Čia viena iš dalyvių aprašo savo kelionės įspūdžius.

Gegužės 2 d. buvo nerami ir rūpesčio pilna, nes kitą dieną su "Viva Europa" grupe turėjome būti San Francisco. Tos dienos vakarą prie Šv. Kazimiero par. rinkosi trupės dalyviai, vilkdami sunkius lagaminus ir scenos reikmenis. Apie 9 val. vak. privažiavo didžiulis autobusas ir visi susirinkusieji, grūdami kaip skruzdės pasikrovėme savo daiktus ir užėmėme vietas kelionei. Mus iš lydėjo tėvai ir gerb. prel. J. Kučingis, linkėdami geros sėkmės. Nors rūpestį kėlė nelengvas uždavinys, visi juokavome, garsiai kalbėjome, dainavome. Autobusui pajudėjus, su dideliu entuziazmu pradėjome tolimą kelionę. Miegas neėmė, nors aplink gubė tamsa.

Rytui švintant, pasiekėme San Francisco. Gatvės tiesios, tylu, ramu. Horizonte pasirodė saulė. Pravažiudami Auksojį tiltą, buvome vieni — lietuvių jaunimo autobusas su žvilgančia iūra ir didmiesčio dangoraižiais. Nustoję gėdijai traukėme į plaučius vėsus gaivinančių orų, kurių stipri mūsų jėgas, kompiustuodamas už be miego praleistą naktį.

Miestas kalvuotas. Vykstant į Latvijų salę, perkrautas autobusas nepajėgė užvažiuoti ant kalno ir turėjo slinkti žemyn ir vėl bandyti iš naujo. Mes šaukėme:

"Aš tikiu į VIVĄ" ir mėginome kelti autobusą į kalną. Kai pagaliau pasiekėme salę, puikius pusryčius mums parūpino vietos lietuviai. Vėliau apsigyvenome viešbuty Shaw, užimdami visą aukštą. Trumpai nusnaudę ir šiek tiek pailsėję, turėjome vykti į repeticiją. Publikai susirinkus, pradėjome programą. Buvome nepaprastai mieliai sutikti ir įvertinti. Ir tai davė mums energijos dar šauniau vaidyboje pasireikšti. Plojimas buvo begalinis.

Po to turėjome progą sutikti seniai matytus draugus, užmegti naujas pažintis. Greitai vėl turėjome vykti atgal į viešbutį poilsui ir kitą dieną rengtis kelionėn atgal... Tačiau mūsų autobuso vairuotoja dar neskubėjo pakilti salę ir mes buvome priversti jos laukti.

Pagaliau parvažiavus į viešbutį, viename šio aukšto kambaryje vyko pospektaklinis subuvinimas. Užsakyta pizzos, dalintasi įspūdžiais. Jaunimas, apsaugęs nuo didelio pasisekimo, ilgai nerimo. Po trumpo snūduriavimo rytą ank-

sti atsikėlė į bažnyčią, bet pasimetė nepažįstamame mieste. Pavalgė skanius pusryčius, nutarėm pasivažinėti tramvajum po Žuvyną (Fishermens Wharf). Vykome į Twinpeaks. Nuo kalno, vėjui kedenant plaukus, gėrėjomės išpušingą San Francisco panoramą. Pagaliau 5 val. vak. atsisveikinome su miestu ir išvykome tuo pačiu autobusu namo. Po trumpų sustojimų vidurnaktį artėjome prie Los Angeles. Stai ga autobusas sustojo. Vairuotoja pranešė, kad toliau važiuoti negali, nes kažkas sugedo. Reikėjo ilgai laukti, kol atvažiuo kitas autobusas, į kurį turėjome perkrauti savo gausų bagažą. Tik apie 4 val. 30 min. ryto autobusas pajudėjo į Los Angeles. Pavargę nors pilni įspūdžių, pagaliau priartėjome prie Šv. Kazimiero bažnyčios, nuo kurios prieš dvi dienas buvome pradėję kelionę. Juo kingai atrodė, kai pamatėme mieguistus bei pavargusius tėvus, laukiančius jaunimo nuo 12 val. nakties, kaip buvo užplanuota. Mes gi, jaunimas nors ir buvome nemiegoję beveik tris naktis, bet jautėmės gerai. Mus gavino prisiminimas gerai pavykusio spektaklio ir mielas San Francisco publikos reagavimas.

Los Angeles jaunimas jiems yra labai dėkingas už viską: malonų sutikimą, vaišingumą, nuoširdų įvertinimą mūsų pastangų, pagaliau gražų aprašymą spaudoje (P. Indreika "Drauge"). Mūsų kelionę į San Francisco organizavo ir jai vadovavo J. Petronis, kuris autobusui sugedus, visą naktį budėjo pranešinėdamas tėvams apie uždelsimą sugrįžimo laiką.

Rita Bureikaitė

L.D.K. BIRUTIS DRAUGIJOS GEGUŽINĖ

Gegužės 18 d. birutietės suruošė gegužinę Sinkių rezidencijos kieme Santa Monica, Calif. Dalyvavo per 170 svečių, kurie buvo pavaišinti šiltais pietumis ir kt. Buvo dovanų, suaukotų pačių narių bei svečių, dalinimas. Tarp jų dail. Jono Andrašiūno paveikslas, plokštelės, paaukotos operos dainininkės Dičiūtės - Trečiokienės ir kt. Parengimas praėjo su dideliu pasisekimu ir davė gražaus pelno, kuris bus sunaudotas šalpos ir kultūros reikalam.

Birutiečių valdyba, vadovaujama darbščios ir energingos pirmininkės Agutės Dūdienės, nuoširdžiai dėkoja už didelę talką rėmėnų pirm. Vladui Šimoliūnui ir daug prisidėjusiems darbu p.p. Apeikiui, Dičiui, Dūdai, Gasparonui, Venkui ir kitiems. Didžiausia padėka šeimininkams Sinkiams už jų svetingumą. Svečių atsispašo valdyba už klaidas ir trūkumus.

Adelė B.

Clevelande gegužės 24-25 d. įvyko Lietuvių karių Ramovės suvažiavimas. Čia matyti dalis dalyvių Visų Sielių kapinėse, kur padėjo vainiką ant a. a. prez. Antano ir Sofijos Smetonų kapo. Nuotraukoje matyti ir mauzoliejus, kur palaidoti a. a. Smetonai.

Nuotr. Vl. Bacevičius

DVIEJUOSE HORIZONTUOSE

APIE PREMIJAS

LB Kultūros taryba neseniai paskelbė skirsianti 3,000 dol. literatūrinę premiją, Lietuvių Fondas įsteigė atskirą fondą meno kūriniams globoti. Tai vis pasiekė naujienos, liudijančios mūsų bendrinių organizacijų ar fondų rūpestį išeivijos lietuvių kultūra bei menu. Taigi atrodo, kad rašytojai, dailininkai, taip pat mokslininkai lituanistai nėra nuskriausti, nes ypač literatūros premijų pas mus netrūksta, nors pastarajam "Draugo" romano konkursui atsiųsti rankraščiai parodė, jog nelengva premijuoti kūrinių surasti.

Man rodos, kad premijų atžvilgiu mūsųose labiausiai nusikriaušti teatralai ir žurnalistai, o iš kitos pusės žiūrint, Lietuvių fondas dar nesudarė atskiro fondo p.v. kad ir mūsų dainininkų, vokalinų ir instrumentalių vienetų kūrybai išaugoti. O tai išaugoti galima tik plokštelėse ar magnetofoniniuose įrašuose. Solisto, choro, ansamblio konkursai atsiųsti rankraščiai parodė, jog nelengva premijuoti kūrinių surasti. Man gi kyla mintis tuo reikalu kai ką pasiūlyti Lietuvių fondo vadovams, su kuriais teko penkerius metus kartu dirbti. Būtent, kaip atrodo, šiais metais Lietuvių fondas pasiekė 2 milijonus dolerių nejudomojo kapitalo ir kas metai lietuviškiems reikalam galės skirti iki 150,000 dol. Tad ar neverta būtų rimtai pagalvoti ir apie žurnalistines premijas ar skelbti apybraižos konkursus. Viena, tai gal kiek prisidėtų prie mūsų spaudos lygio pakėlimo, antra, atsirastų didesnis impulsas daugiau rašyti pajėgesniems bei spalvingesniems bendradarbiams. O gal išskiltų ir naujų vardų. Tegu lietuviškoji spauda nelieta tik kokia pa-

nyčia, kad tai premijai yra tikrai rimtų kandidatų.

Savo laiku kun. J. Prunskis per L. Katalikų mokslo akademiją skyrė premijas ir žurnalistams. Vėliau mecenatas jas pakreipė kitais tikslams. Laikraštiniams premijų jau lyg nebėra. Žinoma, jų rašliava nėra kūryba, o tik kronika išeivijos istorijai. Bet, iš antros pusės žvelgiant, populiarius žurnalizmo žanrus — apybraiža kartais suvyti ir kūrybiniais polėkais. Okupuotoje Lietuvoje už apybraižas skirta eilė premijų. Pas mus, deja, tas žurnalizmo žanras neskatinamas, nepremijuojamas. Man gi kyla mintis tuo reikalu kai ką pasiūlyti Lietuvių fondo vadovams, su kuriais teko penkerius metus kartu dirbti. Būtent, kaip atrodo, šiais metais Lietuvių fondas pasiekė 2 milijonus dolerių nejudomojo kapitalo ir kas metai lietuviškiems reikalam galės skirti iki 150,000 dol. Tad ar neverta būtų rimtai pagalvoti ir apie žurnalistines premijas ar skelbti apybraižos konkursus. Viena, tai gal kiek prisidėtų prie mūsų spaudos lygio pakėlimo, antra, atsirastų didesnis impulsas daugiau rašyti pajėgesniems bei spalvingesniems bendradarbiams. O gal išskiltų ir naujų vardų. Tegu lietuviškoji spauda nelieta tik kokia pa-

RADIO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radio programa Naujojo Anglijos iš Stoties WLYN, 1360 bangs, veikia sekmadieniais nuo 1:00 iki 1:30 val. po pietų — perduoda vėliausiu, pasaulinių žinių santrauką ir komentarus, muziką, dainas ir Magdūtės pasaką. Šią programą veda Steponas ir Valentina Minkai.

Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists — gėlių bei dovanų krautuve, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telefonas 268-0489. Ten pat gaunamas dienraštis "Draugas" ir raitis didelį pasirinkimą lietuviškų knygų.

Pernai pirmą kartą Lietuvių fondas skyrė 1,000 dol. aktoriaus premiją. Lietuvių išeivija džiaugėsi, kai labai vertai ir teisingai premija buvo paskirta Jonui Kelečiui, šių dienų lietuviškos scenos vienui talentingiausių atstovų. Todėl įdomu, ar ir šiais metais aktoriaus premija bus skiriama? Jei taip, atrodo, kad pats laikas ją ir paskelbti, sudaryti tinkamą jūrą komisiją, kuri premijuotą aktorių išrinktų. Ma-

stumdelė tarnaitė, kuri, iškilus reikalui, labai reikalinga, o kai reikalas praeina, paliekama užmarštyje.

Jaunųjų spaudo bendradarbių prieaugliui nemažai vilties teikė 1972 m. įsteigtas dr. P. Daužvardžio fondas, ypač, kai jam vadovavo kun. J. Vaišnys, J. Janušaitis, vėliau E. Pakštaitė-Sakadolskienė ir eilė kitų. Nors ir nedidelės premijos, skiriamos iš dr. Daužvardžio fondo, ne vieną jaunąjį spaudo bendradarbių paskatino ir iškėlė. Tai galim pastebėti šiandien, vartydami "Pasaulio lietuvių", "Ateities", "Mūsų žinių" ir kitų žurnalų bei laikraščių puslapius. Bet kaip iš praėjusią žiemą mūsų spaudoje paskelbtų pranešimų matyti, šis fondas jau "išsisėmė" ir vargu ar pilną gyvastį beatgaus. Man regis, kad jau metas ir dr. Daužvardžio fondo vadovybę išrinkti naujus žmones, ne dešimtims pareigų apsikrovusius, bet turinčius laiko ir pilnai įsisamoningius jo paskirti. O tokių asmenų tarpe geriausiais kandidatais laikytis kun. J. Janušaitį, kun. J. Vaišnį, E. Pakštaitę-Sakadolskienę ir dar kai kuriuos iš jaunesniųjų atstovų. Berods, pagal statutą jau artėja naujos Liet. žurnalisto s-gos valdybos rinkimai, o šalia jos ir LŽS v-bos atskiro organo — dr. P. Daužvardžio fondo, kuriam neileiskime mirti, bet vėl padarykime jį veiksmingą.

Kalbant apie premijas, štai prieš akis ištrauka iš "Dirvos" 1970. IX. 13 nr. paskelbto straipsnio: "Vilniečių sąskrydyje Kanadoje pasigirdo Stasio Misiulio (Edmontono, Alberta) pažadas skirti tūkstantį dolerių knygai, kuri atskleistų Vilniaus krašto vargus bei kančias buvusioje Lenkijos okupacijoje. Tai pavyzdys, kuris mus visus paskatina, gal ir sugė-

Zenonas Ignonis

PRAEITIS KALBA

Dienoraštiniai užrašai

GUDIJA

1941-1944

Spaudai parengė Klemensas Jūra. Tai Lietuvos karo kapeliono dienoraštis Antrojo pasaulinio karo metu.

Laidėjas Bronius Ignatavičius.

Spaudė: Pranciškus spaustuvė Brooklyn, N.Y. 1980. Knyga didelio formato, 286 pusl. Kaina su persiuntimu \$8.95.

Illinois gyventojai dar pridėda 48 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629

ALEKSANDRAS STULGINSKIS

ATSIMINIMAI

Spaudai paruošė a. a. JONAS RAČKAUSKAS (1903-1979)

Aleksandro Stulginskio knygos serijos redaktorius J. A. RAČKAUSKAS, Ph.D.

Išleido Pedagoginis Lituanistikos Institutas su Dr. Jono ir Dr. Aldonos Juozavičių parama. Spaudė M. Morkūno spaustuvė. Knygos kaina su persiuntimu \$12.85.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629

Illinois gyventojai dar pridėda 72 ct. valstijos mokesčio.

Nemurmo problema įtikinamai sprendžia ir Europos likimo pranašystę atidengia tik ką išspaudos išėjęs Novalio iškilus kūrinys

HIMNAI NAKČIAI IR KITI RINKINIAI RAŠTAI

Su Novalio intymaus ir unikalaus dienoraščio priedu. Vertė A. Tyruolis, iliustravo dail. A. Korsakaitė-Sutkuvienė, išleido M. Morkūnas. Kietais drobės viršeliais, kaina \$6.00.

Gaunama DRAUGE ir pas knygų platintojus.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.

Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$40.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$38.00. Foreign countries \$40.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$40.00	\$22.00	\$15.00
Kanadoje U.S.A.	40.00	22.00	15.00
Užsienyje	40.00	22.00	15.00
Kitur	38.00	20.00	13.00
Savaitinis	25.00	15.00	—

Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

Redakcija straipsnius taisydo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

dina...

Tikrai, gal ir "sugėdina", kad, matyt, ir patys vilniečiai nežino (ar užmiršo?), jog apie tą laikotarpį yra parašyta bei išleista du puikūs dokumentiniai veikalai: žurnalisto Jeronimo Ciceno "Vilnius tarp audrų" 1953 metais, ir buvusio lenkų kalinio Antano Česnulio "Nužmogintieji" 1973 metais. Vargu kas už minimus autorius geriau ta tema parašys. Ir ar nebūtų prasminga, jei siūlomoji 1,000 dol. premija būtų pusiau padalinta už tuos du jau išleistus veikalus, kuriuos lietuviškos knygos mylėtojas savo lentynose laiko pagarbios vietose.

VL. B.

DR. ŽIBUTE ZAPARACKAS

Telef. — 337-1285

AKTŲ LIGOS — CHIRURGIJA

Ofis: 700 North Michigan, Suite 409

Valandos pagal susitarimą

Advokatų Draugija

VALDEMARAS BYLANTIS

IR

VINČAS BRIZGYS

Teisų daktarai

2458 W. 69th Street, Chicago, Ill.

Visi tel. 778-8000

Valandos pagal susitarimą

SKELEKTIS "DRAUGE"

DR. K. G. BALUKAS

Akušerija ir moterų ligos

Ginekologinė chirurgija

6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446

Jei netiesiogiai, skambinti 374-8004

Pirma ligitonija pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 1:00 - 5:00

val. popiet. treč. ir šešt. tik susitarus

Dr. Ant. Rudoko kabinetai perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS

2709 West 51st Street

Tel. — GR 6-2400

Val. pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

Specialybė — Nervų ir Emocinės ligos

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Tel. — BE 3-5893

Specialybė Akių ligos

3907 West 103rd Street

Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

JOKSA

VAIKŲ LIGOS

6441 S. Pulaski Rd.

Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago

WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGOS

KOSMETINĖ CHIRURGIJA

Valandos pagal susitarimą

Istaigos ir buto tel. 652-1381

DR. FERD. VYT. KAUNAS

Gydytojas ir Chirurgas

DIPLOMATE, AMERICAN BOARD OF FAMILY PRACTICE

1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.

Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šešt.

DR. IRENA KYRAS

DANTŲ GYDYTOJA

2659 W. 59 St. Chicago

476-2112

Val. pagal susitarimą: Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštad. 10 iki 1 val.

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus

treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Tel. RELiance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvius gydytojas

3925 West 59th Street

Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4

val. popiet. ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS

SPECIALISTE

MEDICAL BUILDING

3200 W. 81st Street

Val. Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p.

Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė vidaus ligos

2454 West 71st Street

(71-mos ir Campbell Ave. kampas)

Val. pirmad., antrad., ketvird., ir penktad. 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus.

Telef. — 282-4422

DR. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

Ofis: 111 NO. WABASH AVE.

4200 NO. CENTRAL AVE.

Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)

OPTOMETRISTAS

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR

PROSTATO CHIRURGIJA

2656 W. 63rd Street

VEIDU Į KOVOJANČIA LIETUVĄ

Lietuvos politinė būklė nėra dziuginanti. Pereitų metų paigoje suėjo 40 metų, kai buvo pasirašytas Molotovo — Ribbentropo paktas, į Lietuvą buvo įvesta Sovietų kariuomenė, įkurtos jų karinės bazės. Ši šurpi sukaktis sudaryta Stalino su Hitleriu, ligi šiol nėra panaikinta, tebegalioja faktiškai. Taigi Lietuvos okupacija yra lyg ir tam tikru būdu „įteisinta“. Šių metų birželio viduryje minėsime dar baimesnę — faktišką okupaciją 40 metų sukaktį, o taip pat ir jos padarinius — daugelį metų vykusias žudynes, trėmimus, kurių metu mūsų tauta neteko kelių šimtų tūkstančių savo narių.

Ir dabar mūsų tėviškės žemė ir žmonės gaubia tamsūs debesys. Pragiedrėjimų nematyti. Mūsų tauta tačiau tėvynėje energingai ir neatsilaidžiai kovoja, nepasiduodama okupanto užmačioms. Stengiasi jai padėti ir išeivijos lietuviai. Atsisakę centralizuoto veikimo, jie sukūrė eilę politinių organizacijų bei jų sambūrių. Daug kas mano, kad tai nėra labai gerai — esą, būtų žymiai geriau jei turėtumėm vieną tvirtą politinės kovos centrą. Tačiau, kiti nurodo, kad ir paskirai veikiant galima nemažai padaryti. Kaip pavyzdys nurodomas Amerikos žydai, kurie šiame krašte turi apie 300 tarp savęs dažniausiai nesutariančių organizacijų.

Siekdama atžymėti 40 metų Lietuvos pavergimo sukaktį, JAV-ųjų Lietuvių Bendruomenės Visuomeninių reikalų taryba, bendradarbiaudama su Pasaulio Liet. Bendruomenės ir Kanados LB komisijomis, birželio 8-9 dienomis šio krašto sostinėje, Washingtone, DC, Shoreham viešbutyje, šaukia nepaprastą politinę konferenciją, kurios tikslas yra „įvertinti Lietuvos ir laisvinimo pastangas 40 metų okupacijos šviesoje (tiksliau gal tamsioje) ir nustatyti naujas gaires mūsų išeivijos veiklai“.

Pagrindiniai referentais pakviesti prof. dr. Vytautas Vardys ir prof. dr. Bronius Nemicas. Abudu politinių mokslų universitetuose dėstytojai, politinio darbo specialistai, teoretikai ir praktikai, mokslinių studijų autoriai. Be jų, korreferentais bei pranešėjais dalyvaus prof. dr. R. Misūnas, kun. K. Pūgėvičius, Alg. Gureckas. Tai taip pat visiems žinomi mūsų politiniai veikėjai. Konferenciją atidarys Lietuvos atstovas Washingtono dr. Stasys Bačkis. Be lietuvių, atskirus pranešimus pateiks Baltųjų rūmų, Valstybės departamento ir Tautinės saugumo tarybos (National Security Council) pareigūnai. Turime žinių, kad konferencijos metu bus apžvelgtas ir kritiškai įvertintas lietuvių išeivijos vedamas Lietuvos laisvinimo darbas, bus diskutuojami informacijos sustiprinimo reikalai, bus bandoma ieškoti naujų informacijos būdų. Taip pat bus išklaudyti šio krašto atsakingų institucijų atstovų žodžiai, jo oficialios nuomonės Lietuvos ir kitų pavergtų kraštų reikalui. Reikia manyti, kad konferencijos vadovai ras būdų ir progų ir minėtus atstovus supažindinti su mūsų tautos aspiracijomis.

Mes turime galimybę sekti Lietuvos pagrindinio spaudą (bent jau jos didžiumą). Be to, atsiranda dažnesnį progų išklaudyti Lietuvos pagrindinio buvusio ar esamų darbuotojų nuomones. Vis tai paskutinio metu pavergtosios Lietuvos žmonių nuomonės. Pogrindžio darbuotojai buvo mūsų paprašyti pareikšti savo nuomonę apie lietuviškosios išeivijos vedamą Lietuvos laisvinimo politiką.

Deja, jų atsakymas buvo gana liudnas. Jie neslepia mums labai nemalonaus fakto, kad jie, o tuo pačiu ir pavergti lietuvių tauta esanti nusivylusi lietuviškos išeivijos vedama kova dėl Lietuvos laisvės ir mūsų politinių santarais. Štai tų nuomonių santarais atitrūka.

Jūs visiškai nesuprantate ir, atrodo, nenorite suprasti dabartinės Lietuvos, jos žmonių nuomonių, mūsų ten vedamos kovos prieš okupantą ir esamų sąlygų. Jūs nepažįstate šiandieninės Lietuvos, jos vengiate, nuo jos bėgate ir manote, kad ji yra tokia, kokią jūs palikote iš jos išbėgdami. Jūs neparemiate mūsų vedamos rezistencijos tiek, kiek reiktų ir kiek galėtumėte paremti. Jūs laikote Lietuvos laisvinimo tikslai jūsų politikų susitikimus su amerikiečių antrašliais ar trečiaisiais politikais. Jūs tikite jų pažadais, duotais rinkiminių kampanijų metu. Jūs jaučiatės laimingi, galėdami paspausti žymiams ir ne visada žymiams savo krašto politikams rankas ar su jais nusifotografuoti. Jūs išeivijoje surenkate nemažą lėšų vadinamais laisvinimo reikalams, tačiau atrodo, kad ten vietoje jas ir išleidžiate. Mūsų rezistencijos pastangų jūs finansuoti neremiate, nesirytate derinti savo politiniusėjimus su kovojančia tauta. Vis dėlto mes vertiname jūsų pastangas informuoti pasaulio politikus apie dabartinę Lietuvos padėtį, nes išeivių pastangomis leidžiami leidiniai, LKB Kronikų vertimai, i svetimas kalbas ir jūsų pačių studijos apie dabartinę Lietuvos gyvenimą bei žmogaus teisių puoselėjimo reikalus, vertingos informacijos per radijo laidas, vertia okupantų persiurtėti savoėjimus, lengvina suimtųjų kančias“.

Lietuvos kovojantis pagrindis turi savo nuomonę ir apie išeivijos esančių politinių veiksmų sudarymo būdą. Pogrindžio darbuotojai, pilnai respektuodami kai kur tebeveikiančius Lietuvos diplomatinės tarnybos institucijas, vis dar negali suprasti, kokią reikšmę išeivijoje gali turėti Lietuvos politinių partijų likučiai, kurių veikla buvo sustabdyta jau nepriklausomybės metais. Pirmiausia jiems nesuprantama, kaip gali Lietuvai jos buvusio politinių partijų būdų atstovauti Lietuvos pilietybės atsisakę asmenys, kitų kraštų piliečiai. Antra, esą, nesuprantama, kodėl dabartinės, išeivijos politinės centrinės organizacijos nesiremia dabar Lietuvos pagrindinėje veikiančiais politinio pobūdžio susigrupavimais ir nesistengia gauti iš jų įgaliojimų.

Galima būtų žinoma, ir daugiau kovojančios Lietuvos žmonių nuomonių pririnkti. Deja, mūsų politinių veiksmų daugumos partinės galvos nėra linkusios ne tik sekti kovojančios Lietuvos balsą, bet kartais net susidaro įspūdis, kad jo nė nenori klausytis. Jos vis dar skelbiasi turinčios „nepriklausomos Lietuvos primatą“, ir tiki, kad Lietuvos laisvės klausimas bus teigiamai išspręstas Helsinkyje, Begrade, Madride ar Washingtono. Kai kurie išeivijos partiniai politikai dargi tiki, kad jų partijos bei jų programos bus atkurtos būsimoje nepriklausomoje Lietuvoje, lyg nežinodami, kad tie, kurie atkurs neriklausomą Lietuvą, sukurs ir savo naujas politines partijas, patys pasirašys joms programas.

Būtų labai gerai, kad Liet. Bendruomenės vadovai savo konferencijoje, be kitų dalykų, pasvarstytų ir čia keliamus klausimus veidu į kovojančią Lietuvą kryptimi.

b. kv.

Kovotojai už žmogaus teises pavergtoje Lietuvoje prie teismo rūmų Vilniuje 1979 m. Iš kairės prie sienos: Kastytis Mafulionis, neatpažinta moteris, M. Jurevičius, kun. S. Tamkevičius, A. Terleckas, Algis Statkevičius, L. Kazakevičius, L. Sasnauskaitė, G. Rickevičius; sėdi: A. Andreika, R. Grigas, J. Volungevičius, K. Subačius.

MASKVA IR SIONIZMAS

Bolševikai, naikindami tautas, kaltina tuos, kurie turi laisvę

Kas yra sionizmas? L. Enciklopedija sako: „Sionizmas yra žydų politiška tautinis sąjūdis pasaulyje išsibarsčiusius tautiečius tautiška samoninti ir Palestinoje atstatyti nepriklausomą valstybę“. Maskvos autoriai sako, kad sionizmas nėra žydų tautinis judėjimas, bet rasinė ideologija, jog žydai yra visų tautų. Kaip matyti, sionizmo apibrėžimai yra skirtingi.

Pats sionizmo pavadinimas yra kilęs nuo Jeruzalės dalies — tvirtovės Siono pavadinimo. Žydai ir maldose prašydavo Dievo, kad iš Siono juos gintų. Kadangi Sionas yra tvirtovė, tai tas vardas buvo išplėstas visam Jeruzalės miestui ir net valstybei. Sionistų tikslas buvo iškurti žydų valstybę. Kai 1948 m. ją iškūrė, jos nepavadino Sionu, bet Izraeliu. Atrodo, kad sionistų tikslas jau pasiektas — iškurta žydų valstybė. Bet sionistai veikia ir toliau. Jie sako, kad savo veikla jie nori samoninti visą pasaulio žydus, o Sovietai sako, kad sionistai nori valdyti visą pasaulį.

Sionizmas be kaukės

Maskva apie sionizmą išleido per 60 knygų ir brošiūrų, kurių viena yra „Sionizmas be kaukės“. Kai rašoma ir prieš komunizmą, kaip gali Lietuvai jos buvusio politinių partijų būdų atstovauti Lietuvos pilietybės atsisakę asmenys, kitų kraštų piliečiai. Antra, esą, nesuprantama, kodėl dabartinės, išeivijos politinės centrinės organizacijos nesiremia dabar Lietuvos pagrindinėje veikiančiais politinio pobūdžio susigrupavimais ir nesistengia gauti iš jų įgaliojimų.

Galima būtų žinoma, ir daugiau kovojančios Lietuvos žmonių nuomonių pririnkti. Deja, mūsų politinių veiksmų daugumos partinės galvos nėra linkusios ne tik sekti kovojančios Lietuvos balsą, bet kartais net susidaro įspūdis, kad jo nė nenori klausytis. Jos vis dar skelbiasi turinčios „nepriklausomos Lietuvos primatą“, ir tiki, kad Lietuvos laisvės klausimas bus teigiamai išspręstas Helsinkyje, Begrade, Madride ar Washingtono. Kai kurie išeivijos partiniai politikai dargi tiki, kad jų partijos bei jų programos bus atkurtos būsimoje nepriklausomoje Lietuvoje, lyg nežinodami, kad tie, kurie atkurs neriklausomą Lietuvą, sukurs ir savo naujas politines partijas, patys pasirašys joms programas.

Būtų labai gerai, kad Liet. Bendruomenės vadovai savo konferencijoje, be kitų dalykų, pasvarstytų ir čia keliamus klausimus veidu į kovojančią Lietuvą kryptimi.

b. kv.

J. VAICELIŪNAS

imperijas. Jei taip, tai Sovietai turėtų būti sionistams labai dėkingi, nes jie padėjo iškurti kelias komunistines imperijas: Rusijos, Kinijos, Vietnamo. Ir komunistinė Jugoslavija sukurta iš kelių valstybių. Tik patys sionistai kol kas imperijos nesukūrė. Izraelis yra nedidelė valstybė su 3 milijonais gyventojų. Jei Izraelis būtų šalia Rusijos, tai Izraelio nebūtų, kaip nėra didesnių valstybių, kurios buvo šalia Rusijos: Ukrainos, Gudijos, Lietuvos, Latvijos, Estijos ir eilės kitų.

Sovietai, kovodami prieš sionizmą, daugiau kovoja prieš Izraelį. Maskva taip įniršusi ant Izraelio, kad nenori jo pripažinti valstybe. Sovietai sako, kad Anglijos, Prancūzijos ir Vokietijos valdantieji sluoksniai, jau iš anksto dalyvavo Osmanų palikimą, pamatė, kad sionizmas yra puikus žlungančios turkų sultonų imperijos Artimųjų Rytų provincijose kolonizacinio vaidmens vykdytojas. Betgi Artimuose Rytuose neįsikūrė nei anglai, nei prancūzai, nei vokiečiai, o tik žydai. Izraelis nėra Anglijos ar Vokietijos kolonija.

Maskva sionistus puola labai taikliai. Užtenka tik vietoje žodžio „sionisto“, įdėti žodį „komunistas“ ir viskas bus tvarkoje. Sakoma, kad žydai labai žiauriai elgėsi su vie-

tos gyventojais arabais. Taip žiauriai elgėsi su vietos gyventojais, kai Sovietai užgrobė Pabaltijį. Rusai komunistai šimtus tūkstančių pabaltiečių ištrėmė į Sibirą ir juos ten išžudė žiauriausiomis priemonėmis: badu, šalčiu, sunkiausiais darbais ir, žinoma, sušaudymais. Palestinoje dar buvo ir žydų žemės. Lietuva, Latvija, Estija nėra rusų žemė. Ok. Lietuvos istorikas Dundulis sako, kad Vytauto Didžiojo laikais Lietuvos-Rusijos siena buvo Ugros upė, kuri yra apie 100 km į vakarus nuo Maskvos.

Sionizmo centrai

Iki pirmojo pasaulinio karo sionizmo centras buvo Vokietijoje. Vėliau jie savo centrą perkėlė į Angliją, nes Anglija nuo 1917 metų valdė Palestiną, kur buvo numatyta iškurti žydų valstybę. Sakoma, kad angliai žydai chemikui Ch. Veicmanui dar pirmojo pasaulinio karo metu pažadėjo Palestinoje atkurti žydų valstybę, jei Veicmanas išras nuodingas dujas, kurias angliai galės panaudoti kare su vokiečiais. Vėliau sionistai savo centrą perkėlė į New Yorką, nes pamatė, kad JAV Artimuosiuose Rytuose gali turėti daugiau įtakos, negu angliai.

Maskva sako, kad JAV ir žydų reikalai Artimuosiuose Rytuose supuola, todėl Amerika labai remia Izraelį. 1948 m. gegužės mėnesį, tik pa-

skelbus Izraelio nepriklausomybę, to krašto prezidentas Ch. Veicmanas atvyko pas JAV prezidentą Trumaną paprašyti Izraeliui paramos. Trumanas sutiko tokią paramą duoti. Jo pažadai nebuvo tušti žodžiai: visi Amerikos prezidentai nuo Trumano laikų materialiai remia Izraelio nepriklausomybę. Per tą laiką Amerika Izraeliui davė daug bilijonų dolerių paramos pinigais, ginklais, prekėmis.

Amerika šelpė Izraelį, nes ji laikė draugišku kraštu. Bet Amerika dar daugiau bilijonų dolerių sukišo savo ir pasaulio priešui — Sovietų Sąjungai. Sovietų Sąjunga visą laiką savo priešų nr. 1 laikė Ameriką iki 1941 m. birželio 22 d., o birželio 23 d. Amerika Sovietų Sąjungai jau buvo geriausias draugas. Dabar Sovietų Sąjungai Amerika vėl didžiausias priešas. Antrojo pasaulinio karo metu Sovietų Sąjungai buvo du didžiausi priešai: Vokietija ir sionizmas. Nuostabu, kad tada Amerika sionizmą rėmė, o Vokietijos nerėmė.

Maskviniai propagandistai sako, kad sionistinė propaganda stengiasi įteigti amerikiečiams, kad Izraelis yra natūralus JAV sąjungininkas, kad jo ir JAV esą bendri politiniai tikslai. Be to, sionistai spekuliuoja vadinamais žydų balsais, kuriuos vaikiški JAV politinės partijos ir jų lyderiai. Maskvos lyderiams balsų gaudymas nereikalingas, nes Sovietų Sąjungoje tėra viena komunistų partija ir už tuos kompartijos kandidatus žmonės visados turi nubalsuoti 99%. Bet ir tokiu atveju prieš „rinkimus“ Maskva įjungia milijonus propagandininkų.

Maskvos valdovai nepatenkinti, kad JAV Izraelio iškūrimo diena minima taip, lyg Izraelis būtų jų 52-ji valstybė. Kai kurių didelių miestų merai tą dieną prie rotušės iškelia Izraelio vėliavą ir pasiūnčia sveikinimą Izraelio vadovams ir sionistų susirinkimams. Tiesa, per minėjimus prie rotušės iškelti vėliavas tikėtų tautų, kurios yra komunistų pavergtos, negu tų tautų, kurios yra laisvos. Betgi Amerika yra laisvas kraštas. Čia viskas daroma taip, kaip yra patogiau.

Maskva nepatenkinta, kad 1967 m. Izraelio—Egipto, Sirijos, Jordanijos kare Izraelio kariuomenėje buvo 7,500 amerikiečių. Gal tai buvo Amerikos žydai? Juk tuo metu Izraelio kariuomenę daugiausia sudarė žydai, atvykę iš Sovietų Sąjungos. O taip pat tuo metu Maskva Egipte turėjo per 20,000 karių. Ir jie nebuvo

Sovietų Sąjungos egiptiečiai, bet tikri Maskvos kariuomenės kariai.

Kas jie yra?

Puldami sionistus, maskviniai autoriai nepasiseka, kas jie yra, kas yra komunistinė Rusija su jos pavergtais kraštais. Kartais sako, kad kom. Rusija yra socialistinis, o kartais komunistinis kraštas. Nepasako, ar L. Brežnevą yra komunistų partijos vadovą ar socialistą. Laisvojo pasaulio socialistai nenori nieko bendro turėti su Maskvos socialistais ar komunistais. Vienas Kanados komunistas aiškino, kad L. Brežnevą yra Rusijos komunistų partijos vadovą, o A. Kosyginą — socialistų partijos vadovą. Kai tų abiejų partijų atstovai suvažiuoja, tada būna kongresas, o vienos partijos suvažiavimas — konferencija. Matyt, kad ir ne visi komunistai gerai žino apie Sovietų Sąjungą.

Sakoma, kad sionistai šmeižia Sovietų šalį, kad čia žlugdoma žydų kultūra. Čia ne šmeižimas, bet tiesos pasakymas. Kokia gali būti žydų kultūra, jei Sovietų Sąjungoje nėra nė vienos žydų mokyklos. Antisemitizmas taip pat vykdomas valstybiniu mastu. Juk Sovietų valdžia išleido per 60 antisemitinių knygų. Tai ir yra antisemitizmas. Vieną tiesą parašė maskviniai autoriai, kad komunistinė Rusija yra pavergusi 99 tautas (9 p.), o dabar užpuolė dar vieną kraštą — Afganistaną. Ir tą užpuolimą vykdo taip žiauriai, kad kulkosvaiviais išskerdžia kolonas mokinių, kurie protestuoja prieš Afganistano užpuolimą. Kulkosvaiviai skerdžia visus mokinius — berniukus ir mergaites. Aiškina, kad Sovietų Sąjungoje visos tautos lygios, visi žmonės turi lygias teises. Kokios tos komunistinės teisės, jei milijonai žmonių buvo išžudyti Sibiro stovyklose, kalėjimuose ar kitose žmonių kanikinimo institucijose. Jeigu tik tokias teises turi pavergtų kraštų žmonės, tai vargu ar blogesnės teisės bus pragare.

Maskva sako, kad Izraelis neatitaukia savo kariuomenės iš okupuotų kraštų. Ar Rusija atitaukia savo kariuomenę iš okupuotų kraštų iki 1938 metų sienos? Maskva kovoja su sionistais. Kas laimės — Sovietų Sąjunga su 240 mil. gyventojų ar Izraelis su 3 mil. gyventojų?

Ezopas sakė, kad kiekvienas iš mūsų nešiojasi du krepšius: vieną priekyje, antrą ant nugaros. Į priekinį dedamos kitų žmonių klaidos, o į tą ant nugaros — mūsų pačių, ir dėl to jų nematome.

SLAPTAS KUNIGAS

RUSIJOJE

Juozas Vaiceliūnas

2

Mokiasui prancūzų ir vokiečių kalbų. „Russicum“ kolegijoje buvo 3 angliai, 3 ispanai, 2 italai, rusas, lenkas ir rumunas.

1937 m. birželio 24 d. gavau kunigo šventimus. Pirmąsias Mišias atlikau Šv. Pauliaus bazilikoje Rytų apeigomis, nors mums buvo leista, jei yra reikalingas, laikyti Mišias ir lotynų kalba. Mano tėvai buvo mirę. Broliai ir seserys negalėjo atvykti į mano primicijas. Jie man atsiuntė sveikinimą.

Mano mokslo draugai kunigai Nestrovas ir Makaras buvo Lenkijos jėzuitų provincijos nariai. Aš gi norėjau tuojau vykti į Rusiją. „Russicum“ kolegijos rektorius kun. Ledochovskis pasakė, kad šiuo metu neįmanoma siųsti misijonierių į Rusiją. Jis patarė man vykti į Lenkiją, į Albertin (į pietus nuo Lydos), kur taip pat trūksta kunigų. Aš sutikau su jo sprendimu ir išvykau į Lenkiją.

Nepaklausiau ambasadoriaus

Atvykau į Albertino jėzuitų misiją ir čia ėjau dvejopas pareigas — kunigo ir mokytojo. Jėzuitų naujokynė buvo mokoma Rytų liturgijos. Taip pat teko lankytis šeimas, mokyti vaikus religijos ir t.t. Misijos

vadovas buvo kun. Dombrowski. Grybovski ir Litvinski buvo Rytų apeigų kunigai.

Kai 1939 m. rugpjūčio 21 d. Ribbentropas ir Molotovas pasirašė nepuolimo sutartį, gavau iš JAV ambasados Varšuvoje pranešimą, kad išvykčiau į Ameriką, nes Europoje gali prasidėti karas. Aš į Ameriką vykti nenorėjau, nes negalėsiu patekti į Rusiją. Po kelių dienų, rugsėjo 1, Hitleris puolė Lenkiją. Spartus vokiečių puolimas privertė lenkus trauktis į rytus, bet tuo metu rusai puolė Lenkiją iš rytų. Lenkijos okupacija buvo neišvengiama. Kun. Dombrowski paprašė mane perimti jo pareigas, nes rusai gal respektuos amerikietišką pasą. Kandidatai iš naujokyno buvo paleisti. Kunigai jėzuitai išvažinėjo į kaimus. Misijoje likau vienas.

Užėmė rusai

Vieną dieną ir mūsų misiją atjojo rusų kariuomenės. Jis buvo mandagus, pasiveikino. Maniau, kad jis nori užimti mūsų misijos patalpas savo kariams, bet jis pasirinko grafo Puslovskio pastatus. Tai buvo pirmas ir paskutinis mandagus rusų karys. Daugiausia tokių nesutikau.

Po pietų atvyko didelė rusų karių kolona. Kapitonas, kuris tvarkė tą koloną, užėmė mūsų pastatus. Jis paliko man vieną kambarį ir leido pasiimti kas reikalinga iš šventovės ir knygyno. Kai kariai užėmė mūsų patalpas, jos buvo panašios į žiemos rūmus Petrapilyje po revoliucinių puolimų: jie mėtė pro langus knygas ir sunkvežimius ir vežė į popieriaus fabriką. Nuvertė Švč. Sirdies statulą ir ją išvežė. Tą naktį aš negalėjau užmigti, nes raudonarmiečiai juo apie mano kambarį.

Kitą rytą buvau pašauktas pas to kariuomenės dalinio politruką. Jis teiravosi apie buvusius Alberti-

no pareigūnus. Esą, jei padėsi jam, tai padėsi liaudžiai. Atsakiau, kad į politiką nesikišu, nes mano darbas yra pastoracija ir labdara. Kai aš jau norėjau eiti, jis mane sulaukė, liepė sėstis ir kalbėjomės toliau. Jis mėgino būti mandagus, bet iš to nieko neišėjo, nes vilko dantys nepasilepiami. Pagaliau jis mane atleido ir pasakė, kad mes dar pasimatysime.

Kitą dieną kapitonas liepė išsikelti į gretimą namelį, nes civiliams neleidžiama gyventi tarp karių. Išsikeliau. Pas mane atvyko kunigai Grybovskis ir Litvinskis. Džiaugėmės, kad buvome kartu, bet vietos komunistų komitetas nusprendė, jog keturių kambarių namas yra perdidelis trim kunigams. Jie pas mus atsiuntė dvi šeimas. Mes trys kunigai turėjome pasitenkinti vienu kambariu. Visi naudojomės viena virtuve.

Vieną sekmadienį, kai įlipau į sakyklą sakyti pamokslą, pamaciau keletą raudonarmiečių, kurie šventovės prieganyje su kepurėmis juokėsi, švilpavo. Pamokslą pradėjau žodžiais: „Beprotis tarė savo širdyje — nėra Dievo“. Ir tie raudonarmiečiai aprijo. Maniau, kad mano žodžiai paveikė juos. Kelias dienas buvo ramu. Vieną rytą, įėjęs į šventovę, radau atdara tabernakulį, išnešą Švenčiausią, nuplėštus altoriaus užtiesalus. Raudonieji vandalai įėjo į šventovę pro tas duris, kurios buvo užkalto nuo karių pusės. Lotynų apeigų šventovė dar veikė. Rytų apeigų katalikai pradėjo lankytis pamaldas toje šventovėje.

Darbai ir planai

Tuo metu vėl gavau telegramą iš JAV ambasados, tik ne iš Varšuvos, o iš Maskvos. Mane ragino atvykti į Maskvą ir pasirošti vykti į JAV.

(Bus daugiau)

Marquette Parko, Chicago, Lietuvių namų savininkų susirinkime, vykusiame gegužės 16 d., kalba parapijos klebonas kun. Antanas Zakarauskas.

BOLŠEVIKAI TAIP IŠNAUDOJO LIETUVIUS

Šešioliktosios divizijos atgarsiai

J. VAICELIŪNAS

1942 m. rugpjūčio mėnesį 16-ji divizija iš Balachnos buvo perkelta į Jasnąją Polianą, o vėliau į Tulą. 1943 m. vasario 19 d. ji susitelkė į Aleksejevkos kaimo rajoną, o 24 d. jau stovėjo į mūšį su vokiečiais, kur turėjo didelių nuostolių. Ta vieta, kur žuvo daug tolos divizijos karių, vadinama "Mirties slėniu". Nepasakyta, koks skaičius karių žuvo tame slėnyje. 1943 m. liepos mėnesį ši divizija dalyvavo garsiaame Kursko mūšyje, taip pat netoli nuo Aleksejevkos kaimo. Kai 1974 m. čia apsilankė A. Stankevičius, 82 metų amžiaus senas pasakojė: "Čia šioje buvusioje cerkvėje 1943 metais buvo įsikūrusi 16-sios divizijos lauko ligoninė. Kiek daug jaunų žmonių čia gulėjo... Kiek jų mirė tą šaltą žiemą nuo žaidimų..." (S. 33).

Daug netiesos ir dirbtinumo

Abu autoriai savo knygose pasako daug netiesos. Kadangi abu yra komunistai, tai propagandoje jie ir sako netiesą. Macijauskas (40) pažymi, kad ltn. Rimas, kuris tarnavęs Lietuvos kariuomenės 9-me pėstininkų pulke, su traukė po pulko perėjimą pas priesą. Jis sako: "Leitenantas Rimas kartu su liaudžiais ištikimais vadais ir politvadovais laiku atidengė samokslą ir išardė reakcionierių planus".

Lietuvos laisvės laikais kariuomenėje nebuvo jokių politrukų. Devintas pėstininkų pulkas, kai bolševikai 1940 m. okupavo Lietuvą, norėjo pasitraukti į Vokietiją, bet iš to žygio grįžo į savo nuolatinę stovyklą, nes vokiečiai, tuo metu būdami gėri bolševikų draugai, to pulko į savo kraštą neįleido. Ar kas nors buvo padaryta su 9 p. pulku vėliau, kada jau Lietuva buvo bolševikų okupuota — nežinia. Tada 9 p. pulkas stovėjo rytinėje Lietuvoje ir į Vokietiją žygiuoti negalėjo. Greičiausia, kad, karui prasidėjus, į Rusiją pasitraukė tik to pulko likučiai, kurių skaičius ir ltn. Rimas, jei ta pavadė neįgalvota.

A. Stankevičius apie gen. mjr. P. Petronį (188) rašo, kad jis buvo neturtingas valstiečių sūnus, bet jis porą metų studijavo Kauno universitete. 1930 m. jis stovėjo karo mokyklą ir 1932 m. ją baigė.

Netiesa. Petronis į karo mokyklą įstojo 1931 m. ir ją baigė 1933 m. Toliau sako, kad P. Petronis, jau būdamas 29 teritoriniame korpe, iš jaimesnio leitenanto laipsnio buvo pakeltas į kapitono, net jam nebuvo pilno leitenanto laipsnio. Čia taip pat netiesa. Jei jis karo mokyklą baigė su vyresniškumu, jis į pilno leitenanto laipsnį buvo pakeltas 1936 m., o jei be vyresniškumo — 1937 m. Taigi abiem atvejais, bolševikams okupuojant Lietuvą, jis buvo su dviem žvaigždutėmis.

Toliau A. S. sako, kad gen. Vitkauskas ltn. Petronį paskyrė kariuomenės štabo rikiuotės skyriaus viršininku, o po kokių 3 mėnesių jis buvo pakeltas į kapitono laipsnį ir paskirtas į 184-tą

stininiai carai, kaip ir baltieji carai, tikėjo, kad kareivių užteks. Pirmojo pasaulinio karo metu caro kareivių tiek nežuvo, kiek antrojo pasaulinio karo metu žuvo kareivių. Stalino kareiviai gyveno ir kovojo daug blogesnėse sąlygose, negu caro kareiviai. Stalino kareiviai žuvo mažiausiai dėl labai atsilikusios Sovietų karinės taktikos ir labai blogo užlaikymo.

Macijauskas didžiuojasi, kad komunistai yra geri kariai. Sunku tuo patikėti. Betgi ir tu komunistų procento dalis. Macijauskas 16-ji divizijoje norėjo sudaryti didesnę komunistų skaičių. Jis reikalavo, kad visi divizijos politrukai verstų karius stoti į komunistų partiją. Įstojusiems į partiją komunistams partijos bilietus politrukai nunešdavo net į fronto priekines linijas. Ar tuo pagerino kareiviams kariavimo sąlygas? Ne. Vokiečiai sušaudydavo pagautus politrukus. Galėjo sušaudyti ir eilinius kareivius, jei pas juos rasdavo komunistų partijos bilietą. Aukštesnio rango politrukai į fronto priekines linijas neidavo, ypač kautynių metu.

Matyt, kad ir aukštesnieji 16-sios divizijos vadai nenorėjo būti komunistais. Gen. V. Karvelis ir plk. V. Motieka tik 1943 m. buvo priversti įstoti į komunistų partiją. Matyt, kad jie nebuvo nuosirdūs komunistai, nes per kelerius karo metus jie karjeros nepadarė. Gen. Karvelis generolo vieną žvaigždę gavo Lietuvos laisvės laikais. Su ta viena žvaigždute jis ir mirė. Gen. štabo plk. ltn. V. Motieka pašoko į pulkininko laipsnį, kai P. Petronis per tą laiką iš leitenanto pašoko į gen. mjr. laipsnį. Lietuvos žydas Volf Vilenskis iš kariūno (kursanto) pašoko į pulkininko laipsnį.

Macijauskas rašo apie politruką A. Kudlą, kuris jau 1936 m. per darbininko Kranausko laidotuves demonstravo prieš režimą. Macijauskas nepasako, kad Kranauskas nušovė žydą, lėptiūvės savininkas. Macijauskas rašo su komunistine tendencija, kad nepalietus turtingų žydų, nes daug žydų buvo partijoje (221).

Kursko mūšis

Kursko mūšis buvo vienas didžiausių mūšių Rytų fronte, bet Macijauskas jį aprašinėja kaip apie pakluonės kautynes. Jis neįskiria mūšio savokos nuo kautynių. Kursko mūšyje dalyvavo 37 armijos, kurių 35 buvo bolševikų. Bet bolševikai tame mūšyje vokiečių nepuolė, o tik gynėsi prieš porą vokiečių puolančių armijų: 4-tą ir 9-tą. Kiek bolševikų armijų dalyvavo Kursko mūšyje, to nežinojo nė gen. mjr. Karvelis. Jis kartą spaudoje rašė, kad Sovietai prie Kursko turėjo 3 armijų grupes — 12 armijų. Ir tokiose sąlygose vokiečiai su dviem armijom išdriso pulti bolševikus ir įsiveržė į jų įtvirtinimus apie 50 km.

Macijauskas gi apie tą mūšį rašo, kad gen. Rokosovskis paklausė vieną lietuvių kareivį, ar jis rūko. Tas atsakė, kad neturiu tabako. Bolševikų kareiviai gaudavo pras-

to tabako — machorkos, bet ir tos machorkos nekasdien gaudavo (233). Toliau rašo apie komjaunuolę B. Karosienę: "Po velniui, kas jūs per vyrai, ko čia gulit? — sušuko Karosienė. — Už tarybų Lietuvą, pirmyn! — ir pa kilusi ji ėmė bėgti prie vokiečių apkasų. Antroji kulka sužaidė Karosienę mirtinai (247)". Ryšininė komjaunuolė A. Paškevičiūtė išėjo sutvarkyti telefono linijos ir žuvo. Nepasakyta, kiek Kursko mūšyje žuvo lietuvių, nors 16-sios divizijos sudėtis tautybų atžvilgiu buvo mišri.

Toliau Macijauskas rašo: "Milžiniškoje Kursko kautynėse dar kartą pademonstruotas tarybinės strategijos pranašumas, tarybinės mokyklos karininkų ir generolų karinio meno pranašumas". Ir čia Macijauskas nukalba. Tarybinis karinis menas labai prastas, nes visur buvo naudojamos didžiulės karių masės, todėl tarybinė kariuomenė turėjo didelių žmonių nuostolių. Gintis su 35 mis armijomis prieš dvi vokiečių puolančias armijas jau visai nėra karinis menas, o tik gėda, kurios bolševikai neturi. Tuo parodoma, kad bolševikų kariuomenė buvo labai žemos moralės ir nenorėjo kariauti už komunistinę Rusiją. Iš tarybinio karo meno juokiasi ir Vakarų karo ekspertai. Zukovas visus mūšius laimėjo turėdamas ne mažiau kaip 20 armijų.

(Bus daugiau)

SEIMOS MALDOS LIETUVIŲ KALBA

Per kun. B. Kuhn, OFM, galite gauti lapelį su rytmėtinėmis, vakarinėmis ir įvairioms reikalingoms maldoms. Šis gražiai apsuodintas lapelis (6 puslapių), kuris atstoja maldaknygę paprastoms maldoms, gausmą be mokesčio. Pasigalite pašto ženklelių su pavarde ir adresu dienraščio "Draugo" administracijoje: 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Liaudies menas ir kultas "Drauge"

Dienraščio "Draugo" administracijoje galima pasirinkti įvairių liaudies meno darbų: medžio, keramikos, drobės, taip pat gražiai papuoštų lėlių.

Apilankykite "Draugo" administraciją ir pasidžiūrėkite. Gal rasite kai ką padovanoti savo giminiams ar draugams.

"Draugo" adresas: 4545 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Isigykite šią populiarią plokštelę
RADVILA PERKUNAS - LA GIOCONDA - TOSCA
TURANDOT - AIDA - LA JUIVE - ANDREA CHENIER
CARMEN - MANON - LESCAUT - PAGLIACCI
STASYS BARAS, tenoras
Stuttgart'o Simfoninis orkestras
Dirigentas DARIUS LAPINSKAS
Tai viena populiariausių plokštelių. Kaina su persiuntimu \$7.30 Amerikoje. Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Giedros Nasvytytės-Gudauskienės KOMPOZICIJOS
NORCIAU SKRISTI — Naujos dainos mažiems ir jauniems. Kaina \$2.00
4 DAINOS — Sopranui su piano akompanimentu. Kaina \$3.00
VIESPATIES PASAULIS — Žemam balsui. Kaina 1.00
METŲ LAIKAI — Populiarių dainų ciklas. Kaina \$2.00
Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629. Ilinojaus gyventojai pridėda 5% taksą.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

PASKUBĖKIT

7 kamb. namas. 2 vonios. Gazu šildymas. Marquette Parke. Dėl ligos parduoda pigiausia kaina. \$29,500.

Puikiausio mūro. 22-jų metų bungalow. 2 miegami. Pušų sausas beismantas. Graži vonia ir ekstra tualetas. Centr. oru šildymas ir vėsinimas. Karpetai. 2 auto garažas. Tuoj galite užimti. Marquette Parke — \$52,500.

Platus sklypas. Geroje vietoje investuoti atečiai, ir kaina nuderėja.

Ofise veikia automatinis telefonas.

Maloniai prašau kalbėti lietuviškai ar angliaiškai ir paduoti savo telefoną bei pavardę, kada jums patogiu namus apžiūrėti.

Valdis Real Estate

2644 W. 69th Street

Tel. 737-7200 ar 737-8534

Lietuviškas restoranas su namu ir įrengimais Marquette Parko rajone. Labai geras biznis. Lengvos pirkimo sąlygos.

2 butai — modinai. 68 ir Maplewood. Labai tinka giminingoms teltoms.

Martinis bungalow Brighton Parke. 15 metų. Dėl ligos reikia skubiai parduoti. Geras pirkynys.

SIMAITIS REALTY

Insurance — Income Tax

Notary Public

2951 W. 63rd Street

Tel. 436-7878 ar 839-5568

WE'LL HELP YOU MAKE THE RIGHT MOVE.

JEI GALVOJATE

PIRKTI AR PARDUOTI

Kreipkitės į

BUDRAITIS REALTY CO.

6600 S. Pulaski Road

Tel. — 767-0600

Independently owned and operated

BUTŲ NUOMAVIMAS

Namų pirkimas — Pardavimas

Draudimai — Valdymas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimai

BELL REALTY

J. BACEVICIUS

6529 S. Kedzie Av. — 778-2233

REAL ESTATE

FOR SALE BY OWNER — 3 bedroom brick. St. Turibius parish. Finished bsmt. 2 car garage. Patio & sun porch. Excellent condition. Original owner. Must see to appreciate. 767-1679.

INUOMOJAMA — FOR RENT

ISNUOM. 4 kambarių butas — naujai atremontuotas, nauji kilimai. Saldytuvai ir pečius. Marquette Parke. \$295.00 mėn. Skambint po 7 val. vak. tel. 925-9116.

MISCELLANEOUS

S & W CONCRETE WORK

All type of concrete work and brick work.

Free estimates. 24 hr. tel. service 768-2011 or 994-7664

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai.

Pardavimas ir Taisyymas.

MIGLINAS TV

2346 W. 69th St., tel. 776 1486

PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir patalymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks. Sinkos vamzdžiai išvalomi elektra. Į automatą galite kalbėti lietuviškai, palikite pavarde ir telefoną.

SERAPINAS — 636-2660

PACKAGE EXPRESS AGENCY

MARIJA NORKIENIENE

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Labai pagelbėjimas geros rūšies prekės. Maistas iš Europos sandėlių.

2608 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629

TEL. — WA 5-2787

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

NEDZINSKAS, 4059 Archer Ave.

Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5980

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

Tel. — WA 5-8063

1. Įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlio.

COSMOS PARCELS EXPRESS

2501 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Telef. — 925-2737

Vytautas Valantinas

VALOME

KILMUS IR BALDUS

Plaukams ir vaikų kambariui visų rūšių grindis.

BUBNYS — Tel. RE 7-5168

A. VILIMAS

MOVING

Apdraustas perkraustymas

Įvairių atstumų

Tel. 376-1882 arba 376-5996

10% — 30% — 30% pigiau mokėst už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

Telef. — GA 4-8654

3208 1/2 West 95th Street

M.A. SIMKUS

INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC

4259 So. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI.

GIMINIŲ IŠKVIETIMAI, PILDOMI

PILIEITYBES PRASYMAI ir kitokios blankai.

Biznieriams apsimoka skelbtis

dienraštyje "Drauge".

HELP WANTED — MOTERYS

HOUSEKEEPER

Live-in housekeeper for an

invalid. Northside Chicago.

Salary open. Own room.

Tel. 381-7627

CHILDCARE

Permanent. Live in Chicago Apartment.

5 days a week. 3 children under

6. English speaking, mature preferred.

Other help in household. Winters in

Florida. Summers in Libertyville. References required.

Call 321-2201 Daily 9-5

After 5 and Weekends

751-0772

REIKALINGA MOTERIS išvalyti

ir dekoruoti apieštą butą. 30 dol.

už 5 valandas.

Skambint — 471-4063

VYRAI IR MOTERYS

WORKING CHEF NEEDED

WAITRESSES

PIZZA COOKS

2 newly opened downtown restaurants. Call 427-2206.

Ask for Mr. Reinhold Mon thru Sat.

HELP WANTED — VYRAI

MACHINIST

Lathe, milling machine, Bridgeport

operator. With knowledge of machinery rebuilding. Willing to move.

English & long exp. required. Call Monday thru Friday 9 AM-5 PM.

678-3480. Ask for Denny.

MAINTENANCE MACHINIST

General machinist for 3rd shift

maintenance. Steady year round

work in a clean a/c shop. Hospital-

ization, pension program, dental

and optical insurance. 3 weeks vacation after 1 year. Contact —

Judy Valle at 681-3612

LEHIGH/CADILLAC

PRINTING CO.

25th & Lexington, Broadview, Ill.

An Equal Opportunity Employer

DEMOSIO

VIZITINIŲ KORTELIŲ REIKALU

★

Vizitinių kortelių naudojimas yra

graus paprotys. Bismieriai jas pla-

čiai naudoja. Bet tinka ir visų lu-

omų atstovams turėti gražias vizit-

ines korteles.

Kreipkitės į "Draugo" adminis-

traciją visais panašiais reikalais.

Būsite patenkinti mūsų pataravimu.

STASYS YLA

LIETUVIŲ SEIMOS TRADICIJOS

Seimos kūrimo vyksmai. Port-

folio — iliustracijos: Zita So-

deikienė, Irena Mitkutė. Išleido

Amerikos Lietuvių bibliotekos

leidykla Chicagoj 1978 m. Spau-

dė M. Morkūno spaustuve. Lei-

dinys didelio formato, 180 psl. —

Kaina su persiuntimu \$21.27.

Užsakymus siųsti: Draugas,

4545 W

A. A. ANTANINA INDREIKIENE

Pareigingą lietuvių prisimenant

Gegužės 25-ąją, pirmąją Sekminių švenčių dieną, po ilgos ir sunkios ligos Pacificos mieste, Kalifornijoje, mirė a.a. Antanina Indreikienė (Jonelytė), išuomenės veikėja, mūsų dienraščio artimo bendradarbio Petro Indreikos žmona. Jos kūnas buvo pervežtas į Chicago ir gegužės 30 dieną palaidotas Liet. Šv. Kazimiero kapinėse.

Velionė nebuvo eilinė moteris. Tai tenka sustoti prie jos gyvenimo ir darbų. Ji buvo gimusi 1913 m. kovo 1 d. Naujųjų Stebekių kaime, Vadoklių vls., Panevėžio apskrityje, pasturinčio ūkininko šeimoje, išauginusio tris sūnus ir tris dukras. Baigusi Panevėžio mergaičių gimnaziją buvo įstojęsi į V. D. universiteto humanitarinių mokslų fakultetą, bet pajutusi savyje norą padėti artimui sunkiose gyvenimo valandose, ryžosi universitetines studijas atidėti vėlesniam laikui ir įsigyti daugiau praktiškų žinių ir patyrimo artimo meilės darbe. Įstojo į Raudonojo Kryžiaus ligoninės Kaune gailėstingųjų seselių ir akušerių suorganizuotus kursus (1935 m.). Po dviejų metų sėkmingų studijų juos baigusi ir atlikusi reikalaujamą praktiką, pradėjo dirbti Birštono sanatorijos kurorte, talkindama dr. B. Matulioniui globoti čia gydomus ligonius.

1938 m. Raudonojo Kryžiaus ligoninės vadovybės buvo pakviesta į Kauną eiti ligoninėje pareigas greitosios pagalbos skyje. Kurį laiką padirbus, jai buvo pavesta tvarkyti gimdyvių skyrių einant akušerės pareigas ir teikti naujagimiams ir gimdyvėms reikalingą pagalbą. Ji didžiavosi, kad per jos rankas daugelis laimingai išvydo nepriklausomos Lietuvos skaiščių saulę ir ji jutosi laiminga, matydama lietuvių tautos sveiką prieauglį.

1939 m. Šv. Kryžiaus bažnyčioje (Kaune) susituokė su dipl. ekonomistu Petru Indreika.

Užgriuvus II pasaulinio karo nelaimėmis: I-jai komunistinei Lietuvos okupacijai — 1940 m. ir prasidėjus deportacijoms, teko slapstytis jos išvengimui, beglobiant tik ką gimusią dukrelę Danutę, su kuria bandė pabėgti į tėviškę pas tėvus į N. Stebekių km., nes vyras buvo įsijungęs į partizanų eiles Kaune, palydėdamas komunistus, bėgančius iš Lietuvos. Bet vyrą Petrą Lietūtkio administracijai atšaukus iš partizanų eilių Lietūtkio sandėlių apsaugai, šeima vėl susijungė, pergryvendama Kaune karo audrą.

Teko atsiveikinti su tėvyne, iškeliaujant į Vieną ir pasirenkant pabėgėlio nežinomą likimą. Iš Vienos, vyrui įstojus į Tekstilės inžinerijos mokyklą Sorrau-Lauzitz, prie Cobus — Silezijoje, teko persikelti, nes Vieną 1944 m. pradėjo smarkiai bombarduoti.

Vokietijoje karui pasibaigus ir įsisteigus UNRRA suorganizuotom stovyklom, teko prisiglausti Meerbecko Pabaltiečių stovykloje, kur vyras pradėjo mokytojauti Jono Pečkačio suorganizuotoje stovyklos gimnazijoje ir dirbti UNRRA's įstaigoje. Čia dar gimė dvi dukros — Birutė ir Aldona ir motina buvo užimta jų auginimu.

1949 m. rugsėjo 8 d. Indreikų šeima atvyko į JAV. Pradžioje, pagal sutartį, teko dirbti ūkyje New Yorko valstijoje prie Plattsburgho. 15,000 akrų ūkio šeimininko šeimai staiga mirus, valstybė perėmė ūkio administravimą, darbininkus atleido. Tada akys nukrypo į Chicago ir a.a. Antano Steikūno šeimai padedant, Indreikai įsikūrė East Chicagoje, Indianoje. Čia išaugo dukros, baigė aukštuosius mokslus, velionei globojant ir jas auginant lietuviškoje bei katalikiškoje dvasioje. Ji buvo laiminga, kad tris sūnus ir vargas nenuėjo veltui — dukros sukūrė šeimą, puikiai įsikūrė, sulaukdama trijų anūkų:

A. a. Antanina Indreikienė

Sauliuko, Jonuko Tervydžių ir Dariuko Radvilos. Persikėlus iš East Chicago į Chicago, Ill., čia įsikūrus ir materialiai susitvarkius, atrodė, kad visi vargai jau liko nuošalyje, bet Aukščiausiojo keliai nežinomi — ją prislėgė sunki ir skausminga vežio liga, kurią dar pasunkino iš Lietuvos gaunamos blogos žinios — brolis Jonas išremtas į Irukucką, motina sugebėjo pabėgti iš tremiamųjų vagono ir savo dienas baigė tėviškoje, globojama kaimyno. Kitas brolis išvengė tremimo, pabėgęs į Kauną. Bet džiaugsmą jai teikė vienas iš sesers pusės šeimoms narys, tapęs kunigu. Tai Marijonas Savickas.

Po operacijų jos gyvenimas buvo pratestas gal porai metų, bet kančių varginama ir ligai išsiplėtus, gegužės 25 d. sekminių dieną, 2 val. pabaigė žemišką kelionę.

Per visą laiką, gyvenant JAV-bėse, buvo aktyvi lietuvių bendruomenėje ir skatindavo dukras dalyvauti jos renginiuose, kuriems labai sumaniai vadovavo Zigmąs Molėjus, darydamas didelę įtaką jaunimui. Taip pat buvo aktyvi narė East Chicago's Roman Catholic d-jos. Pradėjus leisti LKB Kronikas lietuvių kalba, East Chicagoje suorganizavo jų leidimui paremti būrelį ir jam vadovavo, sukeldama iš negausios kolonijos net 2,000 dol. paramos. Buvo aktyvi „Giedros“ korp. narė, talkino Liet. Fondui, Balfui, lit. mokykloms. Iki pat užgesimo sies-

PHILADELPHIA IR APYLINKĖS

KALANTOS MINĖJIMAS SU INFORMACIJA APIE LIETUVĄ

Prieš aštuonerius metus Kaune dramos teatro sode susideginusi jaunuolė Romą Kalantą ypatingu dėmesiu kasmet prisimena Lietuvių Moterų federacijos Philadelphia klubas, kurio veiklos didžiaja judintoja yra buv. Lietuvos operos solistė Juzė Augaitytė.

Šis klubas metų bėgyje surenša keletą renginių, visada su įdomiomis programomis, su naujais atlikėjų veidais, su turtingais turiniais, su gražiai dekoruota scena, su gerai paruošta sale.

Kalantos minėjimas, atrodo, jau tapo LMF Philadelphia klubo tradicinis veiklos dalimi. Šįmet šis minėjimas įvyko gegužės 18 d. Šv. Andriejaus parapijos salėje. Jis prasidėjo pamaldomis, kurias nemažai įvairaus amžiaus moterų būrys, pasipuošęs tautiniais kostiumais, kartu su lit. mokyklos vyresnėm mergaitėm, gražioje procesijoje suėjo Mišių aukai už Romą Kalantą. Pamokslą pasakė kun. K. Sakalauskas, o Vilties choro giedojimą pajauirino solistė O. Šalčiūnienė, kurios malonus sopranas dažnomis programomis praturtina pamaldas.

Minėjimas įvyko Šv. Andriejaus parapijos salėje. Jį pradėjo S. Jurskytė, savo žodžiu primindama Kalantos susideginimą ir jo aukos prasmę. Kalantos ir kitų už Lietuvą žuvusiųjų prisiminimas buvo pagerbtas susikaupimo minute. Šitaip trumpai ir buvo pagerbtas Romas Kalanta. Atrodo, kad Kalantos minėjimas tesudarė progą pakviesti įdomų asmenį — latvių kilmės amerikietį žurnalistą, United Press International Philadelphia skyriaus vedėją Emilį Sveilį. Su juo susi-

lojoji visais lietuviškais ir lietuviškos kilmės reikalais, sekdamas spaudą iki pat paskutinės minutės, kol jos nesuskaustė savo sparnais mirtis.

Išsėkis, miela Lietuve Antanina, Amerikos žemėje! Tu dar ilgai liksi gyva savo darbais lietuvių tarpe.

Bronius Kvikius

JONAS MISIŪNAS

Po sunkios ir ilgos ligos mirė 1980 m. gegužės 31 d., Chicagoje, sulaukęs 73 m. amžiaus.

Priklausė Lietuvių Bendruomenei ir Šaulių Sąjungai.

Liko giliai liūdintys 2 sūnūs Lietuvoje — Vygantas ir Gediminas su šeimomis.

Kūnas bus pašarvotas pirmadienį, 3 val. popiet Eudeikio koplyčioje, 4330 S. California Ave.

Laidotuvas įvyks antradienį, birželio 3 dieną. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčią. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šermyse ir laidotuviuose.

Nuliūdę: Sūnūs ir artimieji.

Laidotuvių direktoriai D. Gaidas ir G. Daimid. Tel. LA 3-0440.

A. + A. KOTRYNAI KARVELIENE

iškeliavus namolei, skausmo ir liūdesio prislėgtam jos vyrui, mielam palangiškiui prieteliui STEPONUI KARVELIUI nuoširdžiai užuojautą reiškiamė ir kartu liūdime.

E. ir M. Kleinaičiai

Brangiai motinai

A. + A.

SOFIJAI BIELSKIENEI mirus,

dukrai BIRUTEI su šeima ir artimiesiems reiškiamė mūsų nuoširdžiausią užuojautą.

Lilė ir Ignas Juzėnai

PARALIZUOTAS

Aštuoniolikos metų jaunuolis Brian Swift, Burbanko gyvenvietos, sužeistas futbolo aikštėje, buvo paraližuotas. Dabar pradėjo atsigausti ir jau gali tapyti, pritrivintus prie jo rankos teptuką.

je pagundai tvirtai kratosi. Tai viena iš didesnių priežasčių, kad Lietuva tebėra lietuviška, o Latvija labai aprusinta. Ir Lietuvos komunistų partijoje tikrų komunistų yra labai mažas nuosimtis. Ir gyvenimas Lietuvoje esąs daug geresnis, kaip kad kitose Sovietų Sąjungos respublikose. Jis apie lietuvių kalbą su gražiu sentimentu. Užsiminė ir apie JAV vedamą politiką, kurioje nieko nėra, kas Pabaltijo kraštams teiktų viltį.

Beklausant, buvo malonu, kad mūsų broliškos tautos sūnus yra reikšmingame Amerikos gyvenimo poste ir, be abejo, ten jis sulieka gražią misiją mūsų tautiniam interesui. Tikrai, už Emilio Sveilio pakvietimą LMF Philadelphia klubui priklausio padėka.

B. Raugas

A. + A.

Vet. Gyd. KAROLIUI AVIZIENIUI

mirus, jo žmoną MARIJĄ, sūnų KAROLĮ, marčią LIUCIJĄ, anūkus ALGIRDĄ, JURĄ ir AUDRĄ ir dukrą MARIJĄ su šeima Lietuvoj gilaus liūdesio dienos nuoširdžiai užjaučiame.

Rūta ir Albertas Bartkai
Aldona ir Rimgaudas Budriai
Ona ir Robertas Čepelės
Aldona ir Elegijus Kaminskai
Rūta ir Jonas Spurgiai

PADĖKA

A. + A. ANTANAS GEGUŽIS

Mirė 1980 m. gegužės 25 d., ir buvo palaidotas gegužės 29 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Chicagoje.

Mes norime padėkoti visiems, kurie suteikė jam paskutinį patarnavimą ir palaidėję jį amžino poilsio vieta.

Nuoširdžiai dėkojame kun. C. Augliui, kuris atlaikė gedulingas pamaldas už jo sielą ir palaidėję velionį į kapines.

Nuoširdus dėkui visiems, kurie užrašė šv. Mišias už jo sielą. Dėkojame visiems, kurie prisitūpė velionio gėlių, pareiškė mums toje liūdesio valandoje užuojautą.

Dėkojame p. Pociui už atsiveikimo kalbą koplyčioje.

Dėkojame šauliams už garbės sargybą ir šauliams karsto nešėjams.

Dėkojame visiems laidotuviuose dalyvavusiems, kuriems atskirai neturime galimybės padėkoti.

Dėkojame laidotuvių direktoriui Jurgiui F. Rudminui už malonų patarnavimą.

Visiems, visiems nuoširdus dėkui.

GIMINES

Brangiam broliui

A. + A. PRANUI DAPKUI mirus, mielus BENEDIKTĄ ir JONĄ DAPKUS ir jų šeimą širdingai užjaučiame.

Mykolas ir Eufemija Cibai
Vladas Kalytis
Slasė Lengerdaitė

A. + A. ANTANINAI INDREIKIENEI

baigus šią žemišką kelionę, jos vyrą PETRĄ, dukras DANUTĘ, ALDONĄ ir BIRUTĘ su šeimomis ir kitus artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Oiga ir Juozas Valentinais
Danguolė ir Zvaigždė Valentinais

A. + A. PRANUI DAPKUI

netikėtai mirus, jo brolių BENĄ su šeima ir visus gimines skaudžiamė liūdesy nuoširdžiai užjaučiame.

Lidija Petravičienė ir dukros
Birutė ir Juozas Skorubskai
Rima ir Algis Tamošiūnai

DRAUGAS, pirmadienis, 1980 m. birželio mėn. 2 d.

5

A. + A.

Vet. Gyd. KAROLIUI AVIZIENIUI mirus,

jo sūnui KAROLIUI ir jo ŠEIMOS nariams giliai užuojautą reiškia

Lietuvių Opera

A. + A. ANTANINAI INDREIKIENEI

mirus, jos vyrui PETRUI ir DUKROMS su šeimomis reiškiamė nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Felicija, Algis ir Vytautas Kapočiai

Racine, Wisconsin

E U D E I K I S

Laidotuvių Direktoriai

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.

Tel. 422-2000

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

1410 So. 50th Av., Cicero

Tel. 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNŪS

2314 W. 23rd PLACE

Tel. Virginia 7-6672

2424 W. 69th STREET

Tel. REpublic 7-1213

11029 Southwest Highway, Palos Hills, Ill.

Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE.

Tel. LAfayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL.

Tel. OLYmpic 2-1003

APYLINK MUS

× Švč. M. Marijos Gimimo par. choras birželio 15 d., sekmdienį, 7 val. vak. šv. Vardo katedroje, minint Tragiškojo Birželio gedulingą prisiminimą, giedos specialias giesmes. Giedojimui vadovaus muz. Antanas Linas, prie vargonų bus Arūnas Kaminskas, talkininkaujant Kazui Skaigiriui. Taip pat giedos solistai Dana Stanikaitė ir Jonas Vaznelis. Choro pirmininkas yra Zigmars Moliūnas. Chorą pakvietė Chicago lietuvių organizacijų komitetas, kuris rengia Lietuvos okupacijos ir tremimų 40 metų sukaktį. Komitetui vadovauja Kazys Laukaitis.

× Cicero šv. Antano parap. mokykla vakar iškilmingai baigė mokslo metus. Baigusiųjų tarpe yra šie lietuviai: Kazys Razma, Rūta Sulaitytė, Rūta Tamoliūnaitė.

× Kristijono Donelaičio 200 m. mirties sukaktis paminėta praėjusį penktadienį Jaunimo centro kavinėje. Poezijos dienas pradėdant. Ilgesnį pasikait, įvertindama K. Donelaitį kaip poetą ir kunigą, pateikė prof. Marija Saulaitytė - Stankuvienė, susilaukdamas nuosirdaus pritarimo. Akt. Algimantas Dikinis, puikiai padeklamavęs nemažą pluoštą Donelaičio "Metų" poemos ištraukų, atskleidė poezijos grožį ir buvo labai šiltai sutiktas. Vakaronę pradėjo ir baigė trumpu žodžiu poezijos dienų organizatorius Kazys Bradūnas. Gausiai susirinkę tautiečiai nupirko nemažą knygų.

× Gina Arbaitė, kuri eina at sakingas pareigas miškų pramonėje, gavo vėl paaugstinimą ir dvejus metus turės dirbti naujoje vietoje, netoli Sunny Hills, Floridos.

× Juozas Blažys, Balfo 5-jo skyriaus valdybos narys, vadovaus automobilių sustatymo talkininkams Balfo gegužinėje Jonynų sodyboje, Chesterton, Ind. J. Blažys automobilių sustatymą Balfo gegužinėse pavyzdinai tvarko jau kelerius metus.

× Kazys Rožanskas, ūkagis kis, jau daugelis metų platina lietuviškas knygas įvairiuose pargimiuose. Už parduotus leidinius gražiai atsiskaito. Šiomis dienomis jis vėl sąžiningai atsi skaitė su "Draugo" knygų prekybos skyriumi.

× Vaikų gegužinė, į kurią kviečiamos visos lietuviškos šeimos, įvyks sekmdienį, birželio 8 d., nuo 12 iki 6 val. vak. St. Mary's Seminary, Lemonte. Mažiems ir dideliems vaikams bus organizuota programa, žaislių loterija, veiks virtuvė ir baras. Board of Health atstovai nemokamai skiepys ir tikrins kraują spaudimą, bus ugniagesių ir policijos mašinų paroda. Kelias iš Chicago: Archer iki Rt. 83 South, paskui iki 111 St. (Main St.). Sukit į dešinę ir važiuoti 2 mylias. Seminarija kairėje, 1400 Main St. Gegužinę ruošia Kriaučiūnų vardo Vaikų Nameliai; informacijai skambinkite Nijolei Gierstikienei telef. 599-2919. (pr.)

× Tėvų dienos šv. Mišių bei maldų novena prasidės birželio 6 d. ir tęsis iki 15 d., Marjonų koplyčioje prie "Draugo". Ši novena skirta šv. Jėzaus širdies garbei, meldžiant tėvams kūno ir sielos sveikatos, sėkmės darbuose, kantrybės kančioje, gi mirusiems — amžinosios laimės. Maloniai kviečiame įsigyti ir šias ypatingas mūsų maldas. Savo tėvų, vyrų, uošvių ir senelių vardus siųskite: Marian Fathers, 6336 S. Kilbourn Ave., Chicago, Ill. 60629. (pr.)

× Iš Australijos į VI-ą tautinių šokių šventę atvyksta Klumpakajo vienetas. Vadovė Anelė Kaminskaitė-Morkūnienė.

× Dainavoje įvykstančioj Lietuvių fronto bičiulių stovykloj rugpjūčio 10-17 d. meninėj programoj dalyvaus ir rašyt. Al. Baronas.

× Prudencija Bičkenė, Evanston, Ill., žinoma solistė, savo laisvė išreiškė pasitenkinimą dienraščiu, tikslai nusiskundė, kad paštas ne visada reguliariai ji pristato. Atnaujindama prenumeratą, atsiuntė ir 25 dol. auką. Nuosirdžiai dėkojame ir skelbiame Garbės prenumeratore.

× J. Mikutis, Madison, Wis., buvo į Chicago atvykęs. Užsukęs į "Draugą", domėjosi lietuviškomis knygomis ir nusipirko jų už 40 dolerių.

× Teresė Galdelytė, Omaha, Neb., dailininkė, skaučių veikėja, atnaujindama prenumeratą, parėmė mūsų spaudos darbus 10 dolerių auka. Dėkojame.

× Jonas Pleskus, St. Petersburg Beach, Floridoje, prie prenumeratos mokesčio pridėjo 10 dolerių auką. Labai ačiū.

× Antanas Kvedaras, Chapel Hill, NC, prenumeratos mokesčio palydėjo 12 dolerių auka. Esame dėkingi.

× Beverly Shores šv. Onos bažnyčioje birželio 8 d. 12 val. bus atnašaujamos šv. Mišios, minint birželio įvykius. Mišias laikys kun. Jonas Borevičius, SJ.

Rūta Jušienė, Brighton Parko, Chicago, lituanistinės mokyklos tautinių šokių mokytoja.

Nuotr. M. Nagio

Hamiltono Vysk. Valančiaus lit. mokykla baigusieji su savo auklėtoja mokytoja. Ant. Mikšiene vidury. Sėdi iš kairės: Rūta Kamaitytė, Elena Budininkaitė, Elena Rukšėnaitė, mokytoja A. Mikšienė, Rita Vaitiekūnaitė ir Ramona Raguckaitė; stovi: Jonas Kareckas, Rimas Šiūlys, Ramona Ciprytė, Rolandas Bartninkas, Tomas Stanaitis ir Edvardas Kairys. Nuotr. J. Miltenio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

MOTEKAITIENĖS STUDIJOS KONCERTAS

Solistės Izabelės Motekaitienės vedama balso studija Bridgporte pasižymi sėkmingumu. Tai įrodė jos mokinių pavasariname koncerte gegužės 25 d. Jaunimo centre.

Koncertą atidarė pati sol. I. Motekaitienė, pasveikindama svečius ir prašydama atvira širdimi priimti mokinių pastangas. Koncertą pradėjo tautiniai draubūžiais pasipuošusių mergaičių kvintetas: A. Baronaitytė, A. Budrytė, A. Eitutytė, D. Polikaitytė, O. Požarniukaitė, gerai sudainuodamos O. Metrikienės patriotišką "Tautinis draubūžis". Pažangios studentės A. Baronaitytė ir O. Požarniukaitė padainavo H. Abt "Pavasario gyvenimui". Sesuo ir brolis Dalia ir Arūnas Polikaitiai įrodė savo pažangumą duetu Kur plauki, antele? (Gorbulsio). Amerikietės M. Baker ir Sh. Meyerhoff perteikė Somervell Po žaliuojan medžiu. Sklandžiai sudainavo A. Budrytė ir A. Eitutytė, pasirodydamos su Gorbulsio duetu Aš saugosiu meilę.

Pirmoji koncerto dalis buvo duetai. Thimano dainą apie pavasario vėją atliko K. Hofmeister ir T. Lee Feffo.

Melodingai skambėjo S. Brauskaitė ir J. Gražiui atliekant Brazilsko Tėvynę Lietuvą. Amerikiečiai sesuo ir brolis Terri ir George Ferro padainavo vokiečių kompozitorių dainą apie paukštėlį. Pirmo koncerto dalis baigta Aleksandro ir Jono Gražių duetu. Tėviškės rūbas mainos (Mačiukaicio-Gorbulsio).

Jaunuosius dainininkus visą laiką fortepijonu palydėjo muz. M. Motekaitis. Dainų vertimai į lietuvių kalbą atliko pačios sol. I. Motekaitienės.

Antroje koncerto dalyje jaunieji dainininkai buvo pasirūpinę ir atitinkamais kostiumais. S. Barkauskaitė vaidavo žibutę (Vainilaicio-Paketuro) bei dainavo Strouse apie rytieną. George Ferro pasirodė su angliškomis Arlen ir Williams dainomis. A. Gražytė Gorbulsio daina vaidavo Lietuvos dangaus mėlynę ir Padillos melodijomis vaidavo žibučių pardavėją. Ferri Lee Ferro įterpė lengvą baletą į Brahe ir Scott dainas. J. Gražys su humoru vaidavo burtininką (Gilbert Sullivan) ir Gorbulsio dainą. Kim Hofmeister pasirodė su Delius kompozicija ir liaudies daina.

A. Budrytė Brazilsko kūriniu vaidavo gurgiančią upę žvaigždinėle ir norvegų liaudies dainą pasakoją apie gimtinę. D. Polikaitytė dainavo Stankino ir Puccinio kūrinius. A. Polikaitis Jakubėno aranžuota liaudies daina pasakojo, kaip "silijio" karaliui, kol jaunas buvo. Sudainavo ir Karnavičiaus jauną bajorą dainą — tolijo... A. Eitutytė dainavo apie gondolierių (Bush-Head) ir iš Chapmano-Thomo "Mignon" operos ariją "Ar žinai, kur šalis". L. Garlauskas, jau iš suaugusiųjų grupės, dainavo ariją iš Bizet Perly žvejų ir Fusco-Falvio Pasakyti man (itališkai), Mary Baker dainavo Boughtono Mirtiną valandą ir su smuikininku Th. Zeman bei fortepijonu M. Motekaičio palyda Weiland Džiaugsmingą dainą Dievui. Smuikininkas Th. Zeman su fortepijonu palydėjo atliko Wienawskio Scherzo — Tarantelė, Sh. Megerhoff atliko Dvorako ir Gershwin kūrinius. Tadas Rūta padainavo Jakubėno pagal Brazdžionio žodžius sukurtą Mylėsi Lietuvą ir tolo. Idomiškai skambėjo ir karaliaus arija iš Verdi "Don Carlos".

Daugiau žaismingumo įnešė O. Požarniukaitė savo arijomis iš Bizet "Carmen", dainuodama prancūziškai. A. Baronaitytė, ilgiau studijoje lavinusi balsą sudomino svečius Dell'Aqua daina apie kregždėlę ir

Adelės ariją iš Isouardo "Loterijos bilietas".

Koncertas pasižymėjo kūrinių gausumu ir įvairumu. Parodė dainavimo mokytojos sol. Motekaitienės platų dainų kūrybos pažinimą, gerą parinkimą ir sugebėjimą dirbti su jauniaisiais dainininkais.

Paskutinė koncerto daina buvo iš Aušros Baronaitytės bisu išprašyta Metrikienės "Gegutė", atlikta su smuiko ir fortepijono palyda.

Mokinės sol. I. Motekaitienė apdovanojo gelėmis. Pabaigoje K. Požarniukienės ir tėvų su ruošti užkandžiai.

J. Pr.

LIETUVOS DUKTERŲ BANKETAS

Lietuvos dukterų organizacija šeštadienį, gegužės 24 d., Jaunimo centre, surengė savo pavasarinį balių. Jį atidarė parengimų vadovė Valė Rumšienė, pasveikindama svečius, padėkodama už pagalbą draugai ir pakviėdama žodį tarti pirmininkę Emiliją Kieienę, kuri jau penktą kartą išrinkta dvejimais metais vadovauti Chicago Lietuvos dukterims.

Pirmininkė pranešė, kad praeitais metais šalpa buvo išdalyta 16.500 dol. Globojamųjų atsiranda tiek, kad jau nebeįmanoma visus sutalpinti į turimus namelius. Globojamųjų yra ne tik Chicagoje, bet ir gyvenančių Kanadoje, Vokietijoje, Švedijoje, Veneculoje. Pasiūžė, kad turi naują dvasios vadą kun. J. Juozevičių. Supažindino svečius su neseniai iš Lietuvos pabėgusiu ir į balių atvykusiu ir Lietuvos seserų globojamu Vytautu Galinaičiu.

Banketė buvo ir meninė programa, kurią atliko solistė Margarita Momkienė, fortepijonu palydint muz. A. Vasaiciui ir birbyne pritariant Rimgaudui Kasiuliui. Ji padainavo Kas ber nelio sumujsyta (liaudies d.), Varpeliai (Mendelssohno) Zvaigždutė (Dvariono) ir Rūtelės ariją iš Banaicio operos "Jūratė ir Kastytis". Ji pelnytai su-

IŠ ARTI IR TOLI

I. A. VALSTYBSE

— Stasys Dėdinas, dirbęs JAV imigracijos departamente, Washington, D. C., paskutiniu laiku ėjo viršininko pareigas imigracijos įstaigoj St. Croix, Virgin Islands, aerodrome. Dabar jis sulaukė pakėlimo į aukštesnes pareigas ir pereis dirbti į JAV konsulatą Vienoj. Greitu laiku jis su šeima persikels į Austriją.

— Tautinės sąjungos Clevelando skyrius birželio 1 d. 4 val. Lietuvių namuose mini 30 m. sukaktį. Kalbės inž. J. Jurkūnas, o meninę programą atliks pianistas Antanas Smetona. Skyriui pirmininkauja Kazys Karalis.

— JAV LB tarybos nario Juozo Kojelio laisvą redakcijai išspausdino "Los Angeles Times" dienraštis balandžio 16 d. laidoje. Autorius skaitytojus supažindina su polit. biuro nariu Mikhail Suslovu ir jo žiaurumais prieš lietuvių tautą, malšinant rezistentus antrojo pasaulinio karo metu.

silaukė gausių plojimų.

Patiko svečiams R. Kasiulio birbynės ir A. Vasaicio fortepijono duetas: Piemenukas (Galkausko), Laukų daina (Budrečiūso), Siuntė mane (Kučausko). Publika domėjosi šiuo dviejų instrumentų deriniu naujumu. Solistė ir abudu muzikai buvo apdovanoti gelėmis. Pirm. E. Kieienė padėjo meinininkams, draugijai paauguju siems honorarą.

Kun. J. Juozevičiui sukalbėjus maldą, vyko vaišės, o po jų, grojant Miknevičiaus orkestrui, vyko šokiai. Publikos buvo apie 300.

Buvo ir laimėjimai, kuriuos suorganizavo parengimų vedėja Valė Rumšienė. Vaisėmis rūpinosi Marija Macevičienė, jas paruošė O. Norvilienė, talkinama L. Kybartienė ir L. Sebutienė. Narės suaukojo dovanų mažesniems laimėjimams, kuriuos tvarkė lėšų telkimo komisijos pirmininkė Aldona Ankie-nė su talkininkėmis. Didiesiems laimėjimams dail. B. Morkūnienė buvo paauguju savo paveiklą, o kun. J. Domeika buvo paauguju savo tapytą gamtovaizdį.

Lietuvos dukterys šiemet švęs 20 m. sukaktį nuo savo įsikūrimo. Dabar jų JAV yra jau 7 skyriai. Didžiausias Chicagoje — apie 1000 narių. Čia jos veikia pasiskirsčiusios į 40 seniūnijų, apimančių visas žymesnes lietuvių kolonijas. Pernai jos Chicagoje palaidojo penkis artimųjų neturinčius lietuvius, o šiemet jau irgi palaidojo du savųjų neturėjusius. Chicagoje jos kasmet ruošia du parengimus, vasarą — gegužinę, prieš Velykas — margučių ir kitokių skanumynų išpardavimą. Visos narės, ypač pirmininkė E. Kieienė, parodo daug nuosirdumo savo veikloje. Šiame baliuje dalyvavo ir Lietuvos gen. kons. J. Daužvardienė.

J. Pr.

— Baisiojo birželio minėjimas Los Angeles bus birželio 15 d. viršutinėje parapijos salėje. Minėjimą rengia estai, Pro gramoje dalyvauja visų trijų Pa baltijo tautų meninės jėgos.

VOKIETIJOJ

— A. a. Vladas Stunguris, 59 m., mirė V. Vokietijoje Luebecke, gegužės 22 d. Ten ir palaidotas. Toronto, Kanadoj, gyvena jo sesuo Marija Jakavičienė, broliai — Eugenijus, Stasys su šeima, seserėčia Rožaitienė su šeima. Laidotuvių apeigas atliko kun. V. Šarka.

NAUJOJOJ ZELANDIJOJ

— N. Zelandijos LB krašto valdybą išrinkti: pirm. Milda Babrauskaitė-Hartley, Vacius Procuta, Antanas Atkočaitis, Rasa Čepulytė - Mills, Murray Hatley ir Derek Hartley.

KANADOJE

— A. a. Povilas Skučas, 75 m., mirė gegužės 23 d. Palaidotas iš Priskėlimo par. šventovės lietuvių kapinėse. Paliko žmoną ir dvi dukras. Vėlonio brolis genolas Kazys Skučas, rusams Lietuvą okupuojant 1940 m. buvo suimtas, išvežtas į Rusiją ir mirė 1941 m. Butyrkų kalėjime Maskvoje.

— Birutė Nagienė, išraiškos šokių mokytoja, dėstanti šį mėną La Salle kolegijoje, baigė šiuos mokslo metus. Keletas jos paruoštų šokių užrašyta vaizda juostėn ir bus rodomi televizini neje programoje.

— Sendžikaitė, Aldona, šv. Juozapo gimnazijos mokinė, anksčiau laimėjusi savo gimnazijos ir Toronto miesto rengtas rašinių varžybas sveikatos tema, dabar laimėjo Ontario provincijos varžybas ir gavo premiją. Ji kartu su Dana Čepaityte yra gimnazijos šių metų garbės studentų sąrašas.

— Krepšininkas Leonas Rautinis gegužės 13 d. buvo atskraidintas iš Syracuse un-to ir filmuojamas CBC studijoje. Filmas bus rodomas liepos 16 d. (Maskvos olimpiados metu) per CBC tinklą programoje "For the Love of Sport". Leonas filme pasakoja savo sportinę veiklą ir Maskvos olimpiados boikotą.

Advokatas GINTARAS P. ČEPENAS

Darbo val.: nuo 9 v. r. iki 6 v. v. Šeštad. nuo 9 v. r. iki 12 val. d. ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162 arba 776-5163
2649 W. 63 Street
Chicago, Ill. 60629

Advokatas JONAS GIBAITIS

6247 So. Kedzie Avenue
Tel. — 776-8700
Chicago, Illinois 60629
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak. Šeštad. 9 val. iki 1 val. d.

DEMESIO! DIDŽIULIS KNYGŲ IŠPARDAVIMAS!

Kiekvienų metų pavasarį DRAUGAS skelbia papigintą kainą knygų išpardavimą. Dauguma knygų galima įsigyti už pusę originalios kainos arba už jos trečdalį.

Knygų pasirinkimas yra didelis. Sekite mūsų papigintų knygų skelbimus arba atvykite asmeniškai į DRAUGĄ ir jūs rasite malonų patarimą.

KVIECIAME VISUS PASINAUDOTI ŠIA PROGA.

DRAUGO ADMINISTRACIJA

P.S.

Papigintas knygų išpardavimas tęsis iki kito mėnesio — birželio 14 d.

Vyčių veikėjai Larry ir Eugenija Janonai.